PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 70 lir

Leto XXVI. Št. 153 (7647)

TRST, torek, 14. julija 1970

VODSTVO KD JE ZAGOTOVILO SOLIDARNOST STRANKE

Andreotti prične danes posvetovanja s štirimi strankami levega centra

V sredo se bo sestal s predstavniki parlamentarne opozicije - V Bologni z glasovi KPI, PSI, KD in PRI izvoljen predsednik deželnega sveta

RIM, 13. — Kandidat za sestavo nove vlade Andreotti bo jutri pričel posvetovanja s strankami levega centra, v sredo pa se bo sestal z vsemi drugimi parlamentarnimi skupinami. Danes je bila seja izvršnega odbora KD in vodstva PSI.

Jutri se bo ob 12. uri Andreotti sestal z delegacijo PRI, ob 16. s PSI, ob 18. s PSU in ob 20. s KD. Razgovori se bodo vršili v poslanski zbornici v tako nazvani dvorani «kavalirjev». V sredo pa se bo ob 10. uri Andreotti sestal z delegacijo KPI, ob 11. s PLI, ob 12. s PSIUP, ob 17. s predstavniki MSI, ob 18. PDIUM, ob 19. neodvisno levico v senatu, ob 20. s predstavniki mešane skupine poslanske zbornice in 20.30 mešane skupine senata.

Vodstvo PSI je danes na svoji seji sklenilo, da bo jutri na razgovorih s kandidatom za sestavo vlade Andreottijem delegacijo PSI vodil tajnik Mancini sestavljali pa jo bodo poslanec De Martino, načelnik skupine v senatu Pierracini in načelnik skupine v poslanski zbornici Bertoldi, poleg njih pa še odgovoren za sekcijo za organizacijo stranke Luzzi in odgovorna za žensko sekcijo Enrica Lucarelli.

Na današnji seji vodstva KD so soglasno odobrili resolucijo, v kateri izražajo živo voščila Andreottiju ter ponavljajo stališče sprejeto že na prejšnji seji o organski obnovitvi sodelovanja med strankami levega centra na osnovi politične linije, ki mora biti «jasna in dosledna».

Andreotti je na seji imel kratek govor, v katerem je bil sentimentalen, saj se je spominjal svoje mladosti, ko je delal 1944. leta skupaj s skupinico mladincev v bližini sejne dvorane na Trgu del Gesu. Dejal je, da bo ponižno delal in hodil po stopinjah De Gasperija, da ponovno spravi skupaj sile koalicije. Program je pomemben, toda ne sme biti prevelik, niti večen. Položaj je težaven, toda možno je sprejeti nujne žrtve, če obstaja konkretna perspektiva reform in večje pravičnosti.

V razpravo so posegli številni člani vodstva KD in iz njihovih sicer zelo zavitih in meglenih govorov, vendar precej jasno izhaja razmerje sil, odnosno katere struje Andreottijevo kandidaturo odkrito podpirajo, katere pa v njo in v njegov uspeh niso prepričane, seveda iz lastnih političnih razlogov.

Morlino je govoril v imenu prijateljev Mora, ki na seji ni bil prisoten in je izrekel polno solidarnost. Razčiščevanja pa so potrebna v iskanju nadaljevanja organskega sodelovanja levega centra in izvrševanj obveznosti že prejšnje vlade. V ospredje je postavil deželno ureditev in razgovor s socialnimi silami. Gonella je želel, da bi Andreotti čimprej rešil krizo. Sullo je predlagal, da se kandidat za predsednika vlade sestane s sindikalnimi konfederacijami predno sprejme mandat predsednika republike. Scalfaro je mnenja, da se ne sme «na cenen način požgati ljudi», in da je nujno, da volivci in javno mnenje razumejo politike.

Tesini je v imenu skupine Piccolija ponovno izrazil zahvalo Rumorju. Andreottiju pa je rekel, da izraža «lojalno solidarnost in da bodo zadovoljni če mu bo uspelo v okvirju politične jasnosti utrditi štiristransko sodelovanje, kot je to sam izjavil. Jasnost pa pomeni preučitev političnih in gospodarskih pogojev, pri čemer je njih stališče glede odborov zelo znano. Valiante je za skupino prijateljev Tavianija mnenja, da je javno mnenje dobro razumelo nujnost razčiščenja politična okvira. Zaradi tega pri reševanju krize ne gre za nekaj formalnega, temveč mora priti do jasnih odnosov med silami levega centra. Truzzi je za «Coltivatori diretti» dejal, da ne smejo ostati nerešena vprašanja, tako da bi se v kratkem ponovila zmeda in bi bilo potrebno ponovno razčiščevati odnose med strankami.

Prijatelji struje «Nuove cronache» in torej struje Fanfanija, za katere je govoril Arnaud, so mnenja, da koalicija levega centra ne more zabrisati značilnosti vsake posamezne politične sile. Rumor je zagotovil, svoje osebno sodelovanje in želel Andreottiju čimprejšnji uspeh. Uvodno poročilo Forlanija govori samo o osebni sposobnosti Andreottija, verjetno pa je ključni stavek njegovega govora ko je dejal, da «hočejo jasno in dosledno sodelovanje z ostalimi strankami».

Graneili predstavnik skupine «Base» se strinja s kandidatom za sestavo vlade, da ni treba dramatizirati položaja, za rešitev krize pa je navedel tri vprašanja: 1. Obnovitev razgovorov s sindikati, 2. izogniti se je treba pogajanj o podrobnostih med strankami in 3. preprečiti je treba, da bi doslednost glede deželnih uprav pretvorila koalicijo levega centra v nadstranko. Minister Colombo je dejal, da je s kandidaturo Andreottija zadoščeno pričakovanje dežele, da se najde demokratična rešitev krize. Donat Cattin je v imenu skupine «Forze Nuove» mnenja, da je perspektiva vlade levega centra še vedno veljavna. Dodal je, da bo Andreotti imel resne težave in da mu bodo pomagali, da bo lahko te težave premostil. Tudi on je govoril o nujnosti sestanka med vlado in tremi sindikalnimi organizacijami, da se najdejo stične točke za politiko obnove. Glede odborov pa je mnenja, da je še vedno veljaven politični uvod Forlanija. Svojo izjavo je zaključil, da se glede številnih političnih stališč razlikujejo od Andreottija, toda v težavnih razdobjih je pomembna zvestoba osnovnim vrednotam.

V Bologni so izvolili za predsednika deželnega sveta socialista Armarolija s 44 glasovi. Glasovalo je 50 svetovalcev in so bele glasovnice oddali 3 socialdemokrati, liberalec, misovec in sam Armaroli.

V Toskani pa je bil izvoljen za predsednika deželne uprave komunist Gabbuggiani, ki je bil do sedaj predsednik pokrajinske uprave v Firencah. Gabbuggiani je prejel 26 glasov, kandidat KD Battistini 19, belih glasovnic pa je bilo pet. Zelo zanimivi so izidi glasov v Bologni, saj je prišlo do sporazuma med komunisti, socialisti, demokristjani in republikanci in do tako nazvanega odprtega predsedništva deželnega sveta, v katerem je socialist predsednik, podpredsednika bosta komunist in demokristjan in eden izmed tajnikov republikanec. Proti taki rešitvi so seveda ostro protestirali socialdemokrati.

V Milanu so se v gledališču «Lirico» zbrali sindikalni aktivisti CISL, CGIL in UIL. Na skupni skupščini je bilo prisotnih okrog 2.000 sindikalnih aktivistov, ki so obravnavali politični sindikalni položaj. V resoluciji so ugotovili, da sedanja kriza predstavlja ponoven poskus političnega preokreta proti gospodarski in socialni obnovi, ki jo podpirajo delavci. V resoluciji zahtevajo takojšnjo rešitev krize in vlado, ki bo odločno odprta za reforme in za reševanje nujnih vprašanj ter so se izrekli proti vsakemu poskusu omejevanja sindikalnih svobočin.

KAKŠNE SO MOŽNOSTI ZA USPEH?

Kaj bo napravil Andreotti?

To vprašanje zanima javnost in predvidevanja so zelo različna.

Odgovor na to vprašanje je dosedaj še nemogoč, vendar se lahko predvideva, da bo kmalu znan. Andreotti je jasno povedal, da bo delal hitro in da se ne mara izgubljati z nepotrebnim besedičenjem.

Njegova dolga izjava, ki jo je podal takoj potem, ko mu je Saragat poveril mandat, ni nekaj običajnega. Na vsak način se hoče torej prikazati kot nov človek, ki mora izpolnjevati težavno nalogo kandidata za sestavo nove vlade.

Andreottijev položaj v stranki je zelo močan: on je bivši osebni sodelavec De Gasperija, človek ki že preko 20 let pozna obrt ministra, pogojevalec izrednih sposobnosti, zelo spreten pri političnem lekarniškem tehtanju in končno voditelj desničarske struje «Primavera». Kot tak je pred časom povzročil škandal, ko je poskusil vključiti neofašistične sile v KD in ko se je sestal z Grazianijem. V Laziu ima skoraj fevdalno oblast in je vedno prejel izredno visoko število preferenčnih glasov.

Istočasno pa je to ena izmed osebnosti, ki so povzročile razbitje dorotejske struje in se je takrat postavil nekje v sredino stranke kot razsodnik med raznimi skupinami.

Že v soboto je povedal, da bo uporabil nove metode in vse kaže, da se ne bo pustil vreči iz igre.

Socialistični krogi so mnenja, da Andreotti sicer ostaja strogo v okviru formule levega centra, vendar se nagiba k PSI. Tako dopušča možnost odborov v Umbriji in Toskani, da jih bodo napravili socialisti in komunisti, toda pod pogojem, da ostanejo osamljeni primeri in da se s tem ne razbija pravilo levega centra. Gre skratka za razlaganje «političnega uvoda Forlani», kot to delajo socialisti.

Bo pa Andreottiju uspelo, da prisili socialdemokrate požreti to grenko pilulo? Saj so še pred dvema dnevoma kričali o nujnosti levega centra vedno in v vsakem primeru.

Kaj bo Andreotti socialdemokratom ponudil v zamenjavo? Zelo verjetno ostrejšo gospodarsko politiko, ki ustreza kritikam republikanca La Malfe in ki jo hoče tudi PSU. Verjetno ni slučajna sobotna izjava Pretija, da ne bodo razvrednotili lire in da je vrednost lire povezana s povečanjem produktivnosti, ki predstavlja pogoj za socialno reformo.

Glede teh vprašanj bo torej Andreotti dokaj prožen, ostrejši pa bo verjetno glede ideoloških. Že za časa De Gasperija so o njem pravili, da je zaupni človek najvišjih vatikanskih oblasti. Sedaj govorijo, da bo predlagal izpremembo zakonskega predloga Fortuna - Baslini o razporoki, kar bi seveda zahtevalo novo razpravo in novo glasovanje v poslanski zbornici in v senatu in bi bilo zaman vse, kar se je dosedaj napravilo, ko smo tik pred glasovanjem.

S tem pa se postavlja seveda novo vprašanje: bodo pristali socialisti, socialdemokrati in republikanci na tak pogoj?

Do tu so razne indiskrecije o programu, ki ga je Andreotti že pripravil in ki ga namerava predložiti v razpravo delegacijam strank levega centra. Vodstvo krščanske demokracije in obeh parlamentarnih skupin mu danes že zagotovijo formalno podporo, vendar pa obstaja za Andreottija vprašanje št. 1 notranji položaj v KD.

Vladna kriza torej služi v bistvu za reševanje notranje krize krščanske demokracije. Logično je namreč, da bi uspeh Andreottija povzročil spremembo odnosov sil znotraj KD in bi pomenil poraz tistega dela KD, ki ga danes vodijo Rumor, Piccoli, Fanfani in Taviani. Za rešitev krize je torej treba premagati «stranko krize», ki se še zdaleč ni odpovedala svoji ofenzivi.

M. D.

Romunski obrambni minister obišče Kitajsko

BUKAREŠTA, 13. — Romunski obrambni minister general Ion Ionitsa je danes odpotoval na prijateljski obisk v Kitajsko in Severno Korejo. Opazovalci opozarjajo, da prihaja do tega obiska nekaj dni po tem, ko je bila podpisana nova pogodba o prijateljstvu med Sovjetsko zvezo in Romunijo.

Bivši kamboški minister pristopil k Sihanuku

PARIZ, 13. — Bivši kamboški minister Keat Chhon, eden najpopularnejših mož Kambodže, je danes v Parizu izjavil, da je prekinil odnose z Lon Nolovim režimom ter da bo odpotoval v kratkem v Peking k princu Sihanuku. Bivši kamboški minister, ki je imel v Parizu stike z Enotno fronto Kampučija, je izjavil, da ne uživa sedanji režim v Phnom Penhu nobene podpore pri ljudstvu ter da je demokracija «v agoniji pod škornji ameriških čet iz Sajgona» Chhon je obtožil ameriško vlado, da je zakrivila «grozen zločin» proti Kambodži ter da je Lon Nolov režim odgovoren za katastrofalen položaj države.

Keat Chhon je bil leta 1965 rektor univerze v Kompong Chanu, nato pa državni tajnik za gospodarstvo in minister za trgovino in industrijo v vladi Penn Noutha. Septembra 1969 je bil imenovan za gospodarskega svetovalca vlade generala Lon Nola, ki ga je po državnem udaru marca lani poslal v Washington kot predstavnika Kambodže pri svetovni banki.

Položaj v Indokini

PHNOM PENH, 13. — Kamboška vladna vojska je s pomočjo sajgonskega letalstva in topništva izvedla danes silovit napad proti mestecu Kririrom, znanem turističnem središču ob poti, ki pelje k pristanišču Kompong Som, kakih 90 km zahodno od Phnom Penha. To mesto je včeraj po hudih bojih zavzela osvobodilna vojska Enotne fronte Kampučija. Današnji protinapad Lon Nolove vojske ni uspel, saj so bili napadalci odbiti 5 km pred mestom.

Osvobodilne sile so napadle danes važno vojaško skladišče v Long Venu. Partizanom je uspelo prebiti obrambni obroč in priti v skladišče, iz katerega so se čez nekaj ur umaknili.

V JUGOSLOVANSKI ZVEZNI SKUPŠČINI

Predsednik ZIS Ribičič poročal o svojem obisku v Sovjetski zvezi

Potrjena načela beograjske deklaracije kot trajne osnove v medsebojnih odnosih - Perspektive nadaljnjega razvoja jugoslovansko-sovjetskega sodelovanja

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 13. — Predsednik zveznega izvršnega sveta Mitja Ribičič je danes na skupni seji odborov za zunanjo politiko sveta narodov in družbeno - političnega sveta zvezne skupščine poročal o svojem nedavnem uradnem obisku v Sovjetski zvezi. Ribičič je poudaril, da je bil smoter obiska proučiti stanje in utrditi smeri in perspektive nadaljnjega razvoja jugoslovansko-sovjetskih odnosov in izmenjati misli o najvažnejših mednarodnih vprašanjih. Predsednik zveznega izvršnega sveta Jugoslavije je kot pozitivno dejstvo poudaril, da so se tudi tokrat potrdila načela beograjske deklaracije kot trajne osnove v medsebojnih odnosih. V položaju, ko v mednarodnih odnosih obstajajo resni problemi in ko vzporedno s skupnimi pogledi obstajajo tudi določene razlike v politiki, so ta načela po mišljenju Ribičiča zanesljiv in nenadomestljiv kriterij za mero postopka pri premagovanju težav, ko nastanejo, in za neoviran razvoj jugoslovansko - sovjetskih odnosov. Ribičič je poudaril, da je jugoslovanska delegacija v razgovorih opozorila na trajnost take politike Jugoslavije kot sestavnega dela njene suverenosti in ugotovil, da so realizem, medsebojni pregled pripravljenosti in možnosti neobhodni pogoj za nadaljnji napredek jugoslovansko - sovjetskih odnosov.

Kot konkreten rezultat obiska se po besedah Ribičiča pričakuje nadaljnje delo za pripravo novega petletnega sporazuma o blagovni izmenjavi. V razgovorih je jugoslovanska delegacija predlagala, da se v gospodarskem sodelovanju uvedejo sodobnejše oblike, vštevši prehod na konvertibilno plačilo v okviru blagovne izmenjave in poudarila potrebo večje stabilnosti v gospodarskem sodelovanju, ki je bilo doslej pogostoma odvisno od razlik v političnih pogledih. V razgovorih sta vladi obeh držav izrazili pripravljenost, da podpreta nadaljnji razvoj znanstveno - tehničnega, znanstvenega, kulturnega in drugega sodelovanja. Dogovorjeno je bilo, da se v kratkem podpiše dveletni program kulturnega sodelovanja in da se nadaljujejo razgovori o sodelovanju na področju informacij. Ribičič je obvestil člane odbora, da bo tekom letošnjega leta prišlo na obisk v Jugoslavijo posamezno več članov sovjetske vlade in ugotovil, da je bil obisk v Sovjetski zvezi prispevek k boljšemu medsebojnemu razumevanju in spoznavanju.

Člani odbora so v razpravi o Ribičičevem poročilu ugotovili, da je bil obisk Ribičiča koristen predvsem zato, da se resneje pregledajo politika in stališča obeh držav in da se jasneje določijo perspektive in smeri nadaljnjega razvoja jugoslovansko - sovjetskih odnosov.

B. B.

Tito sprejel Harmela in Vetterja

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 13. — Predsednik republike maršal Tito je danes sprejel na Brionih predsednika sindikata Zahodne Nemčije Heinza Oskarja Vetterja in se z njim zadržal v prijateljskem razgovoru. Na sprejemu so bili navzoči predsednik zveznega odbora sindikatov Jugoslavije Dušan Petrovič in vršilec dolžnosti šefa kabineta predsednika republike Marko Vrhunec. Danes dopoldne je predsednik republike na Brionih sprejel tudi zunanjega ministra Belgije Pierra Harmela in njegovo soprogo, ki je na uradnem obisku v Jugoslaviji in se zadržal dalj časa v prijateljskem razgovoru. Na sprejemu so bili novzoči tudi državni tajnik za zunanje zadeve Mirko Tepavac, s soprogo, veleposlanik Jugoslavije v Belgiji Miloš Lalović s soprogo in svetnik predsednika republike za zunanjepolitična vprašanja Miloš Melovski.

B. B.

KONGRES SOVJETSKE PARTIJE BO MARCA 1971

Včeraj zasedanje CK KP SZ danes vrhovnega sovjeta

Kosigina bodo potrdili za predsednika vlade

MOSKVA, 13. — Danes je bilo plenarno zasedanje CK KP Sovjetske zveze, na katerem so pripravili zasedanje vrhovnega sovjeta, ki se bo sestal jutri in to prvič po volitvah. Danes se je sestalo tudi predsedstvo vrhovnega sovjeta. Predvidevajo, da bodo potrdili Podgornega za predsednika vrhovnega sovjeta, Kosigina pa za predsednika vlade.

Agencija TASS je danes sporočila, da je CK KP Sovjetske zveze sklenil, da bo 24. kongres sovjetske partije marca 1971. leta in ne letos jeseni, kot se je prvotno predvidevalo. čeprav ni bil datum nikoli uradno objavljen. Agencija dodaja, da bodo na kongresu obravnavali poročilo generalnega tajnika Brežnjeva o delu partije in poročilo o petletnem načrtu 1971 - 75, ki ga bo pripravil predsednik vlade Kosigin.

Kasneje je agencija tudi sporočila, da bodo na jutrišnji seji obravnavali ratifikacijo pogodbe o prijateljstvu, ki so jo 7. julija podpisali med Romunijo in Sovjetsko zvezo. Predsedstvo je danes obravnavalo delovno zakonodajo, glede česar je pripravila osnutek vlada v sodelovanju s sindikati.

POROČILO ZUNANJEGA MINISTRA EBANA PARLAMENTU

Izrael zavrnil sovjetske predloge za rešitev krize na Bližnjem vzhodu

Izraelski vojaki se ne bodo umaknili z zasedenih ozemelj
Dosežen sporazum o dobavi ameriških letal Tel Avivu?

TEL AVIV, 13. — Izrael je danes uradno odbil nove sovjetske predloge za rešitev krize na Bližnjem vzhodu: zunanji minister Aba Eban je v parlamentu izjavil, da sovjetski predlogi sploh niso bili mirovni predlogi, pač pa «načrt za ogrožanje Izraela, za ohranitev trajne napetosti na Bližnjem vzhodu in za obnovitev položaja iz katerega se je rodila vojna leta 1967». V svojem dolgem poročilu parlamentu je Eban ostro polemiziral proti Sovjetski zvezi, ki jo je obtožil, da bi hotela vzpostaviti sovjetsko vojaško nadvlado v Afriki in predvsem strateško premoč na Sredozemlju.

Sicer pa je bil Ebanov govor «mirovni» govor: zunanji minister je namreč izjavil, da je njegova vlada pripravljena se pogajati z Arabci s posredovanjem posebnega odposlanca OZN Jarringa po «rodoški formuli». Eban je predlagal, da bi morala Izrael in ZAR poslati v kraj, ki bi ga soglasno določili, svoje predstavnike, ki bi skupaj sklepali v svobodni razpravi o organizaciji bodočih uradnih pogajanj. Ti prvi stiki bi bili po mnenju izraelskega predstavnika izključno neuradni, bi pa lahko odprli pot «dejanskim in realističnim pogajanjem, brez katerih, kot je bilo na široko dokazano, je nemogoče rešiti vsakršen mednarodni spor». Po mnenju izraelskega ministra bi morala vsakršna mirovna pobuda temeljiti na treh načelih: o miru bi se morali dogovoriti arabske države in Izrael, ki bi morali opustiti dvomljive formule preteklosti; s svobodnimi pogajanji bi bilo treba določiti varne in priznane meje; končno bi bilo treba priznati vsem državam na tem področju enako suverenost ter pravico, da ščitijo svojo varnost, svojo kulturo in svoje človeške značilnosti.

Eban pa je odbil vsakršno možnost, da bi se Izrael umaknil z zasedenih ozemelj. Dejal je, da je njegova vlada odločena ohraniti črto premirja iz leta 1967 ter da praksa in mednarodno pravo podpirata pravico Izraela, da ostane na tej črti, dokler ne bi določili mirovnih meja.

Iz Kaira in drugih arabskih prestolnic ni še uradnih reakcij na današnje Ebanove predloge, splošno mnenje političnih opazovalcev pa je, da so izraelske «mirovne pobude» za Arabce povsem nesprejemljive, ker ne predvidevajo umika čet z zasedenih ozemelj.

Dopisnik ameriškega radiotelevizijskega omrežja «CBS» pri Združenih narodov Richard Hottelet je včeraj v neki oddaji poročal, da sta se vladi v Tel Avivu in Washingtonu sporazumeli za dobavo toliko letal, kolikor bi jih ZDA smatrale za potrebne za ohranitev ravnovesja na Bližnjem vzhodu. Časnikar je tudi poročal, da ZDA ne ocenjujejo teh potreb po vojaških poročilih Arabcev ali Izraelcev, pač pa tudi na podlagi lastne obveščevalne službe in predvsem fotografskih posnetkov z izvidniškimi sateliti. Hottelet je dejal, da te fotografije, ki so izredno jasne, dajejo sliko vseh novih vojaških naprav, ki jih nameščajo na tem področju.

Tudi danes so izraelska letala izvedla vrsto napadov na egiptovske položaje v Suezu, El Shattu, Fayedu, El Hirshu in El Capu, na južnem in osrednjem sektorju Sueškega prekopa. Kairski vojaški glasnik je dejal, da je egiptovsko protiletalsko topništvo napade odbilo ter da Egipčani niso imeli zgub.

Pogreb narodnega heroja Vječeslava Holjevca

(Od našega dopisnika)

ZAGREB, 13. — Z najvišjimi častmi so bili danes na zagrebškem pokopališču položeni k večnemu počitku posmrtni ostanki narodnega heroja, uglednega revolucionarja in dolgoletna predsednika skupščine Zagreba generala jugoslovanske ljudske armade Vječeslava Holjevca. Od Holjevca so se v navzočnosti več tisoč Zagrebčanov in prebivalcev rojstnega kraja Karlovca poslovili Pero Pirker v imenu centralnega komiteja Zveze komunistov Hrvaške, prof. Rudolf Dubračič v imenu družbeno - političnih organizacij mestne skupščine Karlovaca, Hrvoje Iveković v imenu Matice hrvaške in Srečko Bjelić v imenu družbeno političnih organizacij mestne skupščine Zagreba ter generalni polkovnik Srečko Manola v imenu tovarišev iz narodnoosvobodilne borbe.

Na grobnico narodnih herojev so bili položeni ob tej priložnosti številni venci, med njimi venec predsednika republike.

Poslanci vseh svetov sabora Hrvaške so danes na skupni žalni seji izkazali zadnjo čast svojemu pokojnemu tovarišu. O liku uglednega revolucionarja je govoril predsednik mestne skupščine Zagreba Josip Kolar.

B. B.

Francoska delegacija pri Maocetungu

PEKING, 13. — Agencija «Nova Kitajska» sporoča, da je predsednik Maocetung skupaj s svojim najbližjim vojnim tovarišem Linpiaom danes popoldne sprejel v Pekingu francosko vladno delegacijo, ki jo vodi minister za programiranje Bettencourt. Po razgovoru se je dal francoski minister skupaj s svojo soprogo fotografirati s kitajskimi voditelji.

Z NOVIMI HUDIMI OBSODBAMI

Zaključen sramotni proces proti grškim antifašistom

ATENE, 13. — Z novimi težkimi obsodbami se je danes pred atenskim vojaškim sodiščem zaključil proces proti 36 nasprotnikom fašističnega režima, ki pripadajo 17 različnim demokratičnim organizacijam. Med procesom so med drugim izrekli, kot smo že poročali, tri obsodbe na dosmrtno ječo ter številne druge obsodbe na 2 do 21 let zaporne kazni.

Številni obtoženci so izjavili, da so jih med zaslišavanjem v zaporu mučili ter jih po več dni puščali brez vsake hrane. Vsi so bolj ali manj priznali, da so nasprotovali fašističnemu režimu, rekli pa so, da so se hoteli boriti proti polkovnikom z demokratičnimi metodami.

Danes so sodili še zadnjim trem obtožencem. Uradnika Georgiosa Tseliosa so obsodili na šest let zapora, tiskarja Ioannisa Papayennasa in 82-letnega bivšega prefekta Ioannisa Pazionisa pa so oprostili. Vsi so bili obtoženi «prevratniškega delovanja».

Grški glasbenik Mikis Teodorakis, ki je v teh dneh v New Yorku, je danes izjavil, da bi bil atenski režim v petih minutah zrušen, če ga ne bi ZDA podpirale. Dejal je, da se protifašistično odporništvo čedalje bolj krepi, da je pa glavna težava podpora Washingtona polkovnikom. Glasbenik je napovedal, da bo v Grčiji izbruhnila državljanska vojna, kajti «tanki niso udušili duha grškega naroda».

Po vseh mestih Severne Irske so protestantje včeraj množično praznovali obletnico vojne na reki Boyne, kjer so leta 1960 čete protestanta Viljema Oranškega premagale katoliško vojsko angleškega kralja Jakoba. Policija in vojska sta povsod okrepili nadzorstvo v pričakovanju incidentov, do katerih k sreči ni prišlo. Gornja slika je bila posneta v katoliški četrti Falls Road v Belfastu, ki je bila že večkrat prizorišče spopadov med katoličani in protestanti in ki je v teh dneh pod posebnim nadzorstvom britanskih čet

KANCLER BRANDT PRI PAVLU VI.

Papež podprl politiko pomirjenja do vzhoda

Zasebni razgovori s Saragatom in Rumorjem

RIM, 13. — Nemški kancler Willy Brandt je danes uradno obiskal Vatikan in je imel skoro uro trajajoč razgovor s papežem Pavlom VI in torej dvakrat toliko, kot je običajno in kot je bilo predvideno. Brandt je kasneje dejal novinarjem, da ga je papež opogumil, da nadaljuje svojo politiko pomirjenja proti vzhodu.

Brandt bi moral danes priti v Italijo na uradni obisk k italijanski vladi in bi ob tej priložnosti obiskal tudi Vatikan. Tega uradnega obiska pa logično ni bilo, saj je italijanska vlada v ostavki, vendar pa je Brandt vseeno uradno obiskal Vatikan, ker so že nekoč prej napovedali uradni obisk, ki je prav tako odpadel zaradi italijanske vladne krize. Obisk pri italijanskih oblasteh pa se je protokolarno pretvoril v zasebni in je Brandt imel vseeno razgovore z najvidnejšimi italijanskimi političnimi osebnostmi in med njimi s Saragatom in Rumorjem, samo tokrat v njih stanovanjih.

Razgovor med Brandtom in papežem je bil posvečen predvsem politiki proti vzhodu. Podtajnik predsedstva vlade Ahlers je v tej zvezi dejal novinarjem, da je papež poznal do detajlov nemško politiko do vzhoda in da njegovo odobravanje torej velja za celotno politiko kanclerja Brandta. Ahlers je dodal, da bi po sprejemu pogodbe med Bonnom in Varšavo lahko prišli urejati tudi verska vprašanja, ki izhajajo iz te predvidene pogodbe. Pri tem gre za imenovanje poljskih škofov na ozemlju, ki je po drugi svetovni vojni pripadlo Poljski in ki je bilo prej nemško.

Pavel VI. in nemški kancler sta nato izmenjala stališča o splošnih vprašanjih miru in o pomoči državam v razvoju. Brandt je obrazložil prispevek Zvezne republike Nemčije in omenil možnost sodelovanja z Vatikanom pri odnosih z novimi državami. Nato sta dalj časa

Willy Brandt

govorila o mladini.

Ahlers je končno povedal, da je bil Brandt izredno zadovoljen z obiskom in da pričakuje, da bo lahko v kratkem uradno obiskal tudi italijansko vlado. Zadovoljstvo nemškega kanclerja je razumljivo, saj ima v lastni državi resne težave zaradi svoje bolj odprte politike do vzhoda, pri čemer so glavni nasprotniki prav nemški demokristjani in katerim s svojimi današnjimi izjavami papež ni dal prav ter je prav obratno podpri socialdemokrata Brandta.

Sinoči je Brandt obiskal predsednika republike Saragata v gradu Porziano, kjer sta se med kosilom razgovarjala predvsem o evropskih vprašanjih. Jutri zjutraj bo Brandt obiskal Rumorja na njegovem stanovanju.

KOMPROMISNA REŠITEV O SLOVENCIH V DEŽELNI ZAKONODAJI

Naziv «slovenska manjšina» ostane
Kako se bo odločila rimska vlada?

Sprejet predlog furlanskega svetovalca Di Caporiacca - Komunisti so umaknili svoj spremenjevalni predlog, da ne bi ovirali «iterja» Štokovega zakona - Bacicchi očita večini nedoslednost

Na kompromisen način je bilo, vsaj zaenkrat in kar zadeva zakonodajno pristojnost deželnega sveta v prvi stopnji, rešeno vprašanje priznanja Slovencev z njihovim pravim imenom .Seveda ima besedo sedaj rimska vlada, ki bo morala v roku enega meseca sprejeti ali pa zavrniti pred dnevi sprejeti Štokov samostojni zakon, ki ureja to vprašanje v dveh že obstoječih deželnih zakonih.

Že med petkovo razpravo je komunist Bacicchi očital deželni vladi, da je nedosledna in namignil na možnost kake druge rešitve, včeraj pa je tako kompromisno rešitev formuliral furlanski svetovalec Di Caporiacco. Predlagal je namreč spremenilni predlog k zakonskemu osnutku o načrtovanju, ki v členu o sestavi komisij CRES črta ves zadnji del in s tem tudi točko «f» in formulacijo «predstavniki skupnosti, ki so nosilke posebnih interesov» in je ne nadomešča z nobeno drugo. Na ta način velja glede nadaljnje sestave te komisije formulacija, ki jo vsebuje stari zakon o načrtovanju. Ta pa bi, (v primeru, da bi vlada zakonskega osnutka dr. Štoke ne zavrnila v roku enega meseca) vseboval besedilo «predstavnik slovenske narodnostne manjšine».

Dobesedno enak spremenilni predlog je takoj nato predložil tudi odbornik Stopper (KD) v imenu deželnega odbora ,ki je s tem opustil staro besedilo zakonskega osnutka, za katerega se je zavzemal v 1. stalni komisiji med pripravljalno razpravo. Deželni odbor je namreč na ta način obšel nastale zapreke: zakon o načrtovanju bo romal v Rim, kjer ga bo vlada pregledala, in v njem ne bo naziva «slovenska manjšina». To mu — seveda — daje možnost, da bo v kratkem času odobren in bo začel veljati. Ločeno bo romal v Rim k vladi tudi zakon dr. Štoke in ni nevarnosti, tudi če bi ga osrednja vlada zavrnila, da bi zaradi tega moralo deželno načrtovanje počakati eno leto.

Prav s tem pa se ni strinjal komunist Dušan Lovriha, ki je očital večinskim strankam, da so glasovale za Štokov zakon v prepričanju ,da ga bo itak zavrnila osrednja vlada. To naj bi dokazovalo tudi dejstvo, da se ni nihče upal tvegati zavrnitve gospodarsko važnejšega zakona o deželnem načrtovanju in CRES.

«Tako torej, deželno načrtovanje ne sme čakati eno leto, Slovenci, ki so za vas državljani druge kategorije pa lahko čakajo tudi več, kajne?» je v ostrem posegu v razpravo odvrnil večinskim svetovalcem Bacicchi (KPI), ki pa je kljub temu sporočil, da KPI in PSIUP umikata svoj popravek (slednji bi izrecno uvedel v novi zakon o načrtovanju besede «slovenska narodna manpšina»), kajti KPI in PSI UP nočeta prevzeti odgovornosti. da bi v deželnem svetu bil zavrnjen njun predlog in s tem posredno tudi Štokov zakon. Komunisti se niso strinjali s takim postopkom, ki je izredno tvegan, nočejo pa biti razlog predhodne zavrnitve v škodo Slovencem.

V nadaljevanju svojega posega je Bacicchi vztrajal, da je sploh sprejem Štokovega zakona šele prvi korak, ki samo priznava Slovencem, da se v deželni zakonodaji omenjajo s svojim pravim imenom. Večina je zagotovila, da bo podprla pri vladi in, če treba, pred ustavnim sodiščem v Rimu, zahtevo, da se ji prizna ta pravica. Po Bacicchijevem mnenju bi morala večina v deželnem svetu zahtevati od vlade veliko več: priznanje, da je pristojna pri reševanju zahtev slovenske manjšine. Vlada mora dati deželni ustanovi to pooblastilo. Na ta način bi dežela bila res nosilke «avtonomije»

V razpravo je posegel tudi predsednik deželnega odbora dr. Alfredo Berzanti, ki je svetovalcem KPI in PSIUP na zahtevo po politični jasnosti odgovoril, da je zanj vprašanje predvsem zelo enostavno, saj namerava večina podpreti Štokov zakon.

Na to izjavo je Lovriha priznal, da bi ne prišlo do take zmešnjave, če bi se dr. Berzanti bil udeležil sej 1. stalne komisije in preprečil Stopperju (DC) «spletke, da bi se sprejela formulacija o skupnosti s posebnimi interesi».

V svoji izjavi je Pittoni (PSI) še posebej poudaril, da se bo večina, in z njo predvsem PSI, zavzemala za sprejem zakonov 126 in 127 (dr. Štoka) in pritisnila na vlado, da jih ne bo zavrnila. Pittoni je tudi priznal, da ne gre sedaj za samo priznanje imena «Slovenci», saj ti čakajo že več desetletij na rešitev nekaterih vprašanj.

V razpravo so posegli še Bettoli (PSILP), Di Caporiacco (MF), Del Gobbo (DC), Morpurgo (PLI), Moschioni (KPI), Dal Mas (PSU), Rizzi (PSIUP), Gefther Wondrich (MSI) in dr. Štoka (SS).

Slednji je med glasovalno izjavo izrekel upanje, da bo njegov zakon v Rimu sprejet. V zvezi s tem je vzel na znanje Berzantijeve obljube, da se bo deželni odbor zavzel pri osrednji vladi v tem smislu.

Prav ta rešitev pa je, po mnenju Geftherja Wondricha, prisilila svetovalce MSI, da glasujejo proti zakonu o načrtovanju.

Kompromisni popravek, furlanskega svetovalca Di Caporiacca in deželnega odbornika Stopperja, ki izrecno ne omenja točke «f» so sprejeli z glasovi KD, PSI, SS in PSU.

Celotno besedilo zakona, ki ureja deželno načrtovanje, ustanavlja conske komisije in nekoliko spreminja sestavo odbora CRES, so odobrili z glasovi DC, PSU, PSI in SS. Proti so glasovali misovci, vzdržali pa so se svetovalci KPI, PSIUP, MF in PLI.

Seja deželnega sveta je včeraj trajala več kot običajno, saj je bila zadnja seja pred poletnimi počitnicami. Ob koncu je spregovoril predsednik Ribezzi in želel svetovalcem dobre počitnice, svetovalcu Pascolatu (KPI), ki mu je malo pred koncem postalo slabo, pa čimprejšnje okrevanje.

Ribezzi je nato sporočil svetovalcem vsebino pismene ostavke svetovalca Artura Calabrie. V njej Calabria izjavlja, da izstopa iz deželnega sveta, ker je ta funkcija sedaj nezdružljiva s funkcijo sindikalnega tajnika CGIL. Kolegom je zaželel, da bi svet lahko čimbolje opravljal svojo vlogo, v korist delavstva in vsega prebivalstva.

Na njegovo mesto bo, kot smo že poročali pred mesecem dni, stopil dr. Jan Godnič.

Tajnik Sindikata slovenske šole pri poslancu Belciju

Včeraj je sprejel v palači Diana tajnika Sindikata slovenske šole poslanec Corrado Belci.

Profesor Škerlj je poslancu med drugim ponovno prikazal nujnost, da pride do takojšnje in že tolikokrat napovedane objave odloka predsednika republike o pravilniku za usposobljenostne izpite, za priznanje že doseženih habilitacij in za raztegnitev zakonov z dne 25.7.1966, št. 603 in z dne 2. aprila 1968, št. 468. Za tem sta se poslanec in tajnik sindikata še razgovarjala o obeh zakonskih osnutkih za slovensko šolo (Belci in Škerk) ter o popravkih in dopolnitvah, ki jih je predlagal sindikat. Poslanec Belci je ponovno obljubil tajniku sindikata svojo nadaljnjo podporo, da bi prišlo čimprej do zaželene rešitve vseh perečih vprašanj slovenske šole.

Kmetijska oddaja na radio Trst A

Pred 25 leti se je v prvi polovici julija začela na tržaškem radiu nedeljska oddaja v slovenščini za kmete. Program (pogovor, strokovni nasveti, opozorila itd.) vodi od vsega začetka dr. Ivan Baša.

S SEJE POKRAJINSKEGA KOMITEJA

PROF. PESANTE NOVI TAJNIK TRŽAŠKE PSI

Podtajnika sta inž. Josip Pečenko in odv. Terpin - Sporazum med «novo večino» in «avtonomisti» - Dokument o krajevnih upravah in odnosih med levosredinskimi strankami

Kljub predvidevanjem se na včerajšnji seji pokrajinskega komiteja tržaške federacije PSI ni ostvarila večina med Pittonijevo skupino in «levico», pač pa sta se v politični sporazum povezali skupina «nove večine» (Pittoni) z «avtonomisti» (Teiner, Terpin). S 16 glasovi je za novega tajnika federacije bil izvoljen prof. Livio Pesante, podtajnika pa sta inž. Josip Pečenko (za «novo većino») in odv. Terpin («avtonomisti»).

V izvršnem odboru PSI so še Boniciolli («nova večina»). Caristi («autonomia») in Pittoni («nova večina»), medtem ko so si predstavniki Giuricinove struje «za novo socialistično stranko v Trstu» in «levice» pridržali pravico vstopiti v odbor.

Z istim številom glasov je nato bil odobren politični dokument, ki opredeljuje stališče novega vodstva do vsedržavnega položaja po vladni krizi in krajevnih vprašanj v zvezi z obnovitvijo občinskih in pokrajinske uprave.

Glede vsedržavnega položaja poudarja dokument veljavo pred tednom dni soglasno sprejete resolucije, ki izraža podporo stališčem vsedržavnega vodstva stranke.

Glede krajevnega položaja pa poudarja resolucija «pozitivno usmeritev KD v svojih zadnjih stališčih, tako glede vladne krize, kakor tudi glede sodelovanja s PSI. Pač pa ugotavlja pokrajinski komite, da obnovitev sodelovanja levosredinskih sil ovira zadržanje PSU. Taka obnovitev sodelovanja je možna namreč samo pod pogojem, da ne bo nihče zahteval mehaničnega prenosa levosredinske formule v vse krajevne uprave in če bo spoštovana samostojnost posameznih strank. Uresničiti se morajo sporazumi, podpisani, januarja letos.»

Dokument se zaključuje z mandatom tajništvu, naj «preveri z drugimi političnimi strankami, če obstajajo pogoji za uresničitev takih krajevnih uprav, kot izhaja iz dokumenta.»

Za dokument so glasovali pripadniki Pittonijeve struje in «avtonomistov», medtem ko je «levica» predložila svojo resolucijo, v kateri zagovarja stališče, naj se pri sporazumevanju s KD za levosredinske uprave ne sprejme sodelovanje socialdemokratov iz PSU, povsod kjer je mogoča uveljavitev naprednih in ljudskih uprav pa naj gre PSI po tej poti, v duhu nujnosti čimvečje enotnosti na levici.

DOKUMENT DEŽELNE KULTURNE KOMISIJE

Smernice deželnih posegov na kulturnem področju

Dokument posebej omenja kulturno dejavnost slovenske manjšine ter ustanovi Glasbeno matico in Slovensko gledališče

Komisija za kulturo pri deželnem svetu Furlanije Julijske krajine je po desetih sejah, od 8. maja, ko je bila ustanovljena, izdelala prvi dokument, v katerem določa smernice kulturne dejavnosti v deželi.

Dokument izhaja iz dejstva, da obstaja v deželni zakonodaji tudi norma o kulturni dejavnosti, ki predvideva sicer omejene, toda važne posege deželne ustanove v kulturno dejavnost. Gre za zakon št. 11 iz leta 1969.

Komisija je najprej priznala, da je kulturna dejavnost v deželi nerazvita in da se kultura v njej sploh razvija v različnih stvarnostih, brez posebnih združevalnih momentov. Od tod tudi potreba stimulacijskih posegov, katerih namen mora biti prav spodbujanje razvoja določenih dejavnosti.

Po mnenju komisije je zakon št. 11 o kulturi dober, da pa je potrebna koordinacija posegov na kulturnem področju z drugimi javnimi ustanovami, pri tem pa se morajo vse izogibati vsakemu poskusu vodenja, kajti to bi bilo v nasprotju z načelom svobodnega razvoja kulture in njenih izraznih sredstev.

Na več zapovrstnih sejah so člani komisije opredelili šest področij kulturne dejavnosti v Furlaniji - Julijski krajini. Te so: 1. glasbene, operne in koncertne pobude, katerih namen je širiti glasbeno kulturo; 2. dejavnost za širjenje gledališke in kinematografske kulture; 3. pobude za širjenje umetniške kulture in sploh spoznavanje deželnega umetniškega bogastva; 4. dejavnost in pobude, ki izražajo kulturno bogastvo slovenske manjšine; 5. kulturne izmenjave; 6. pobude, katerih namen je širjenje ali razvoj znanstvene, leposlovne, socialnogospodarske in urbanistične kulture, dejavnosti, ki vrednotijo kulturno, zgodovinsko in jezikovno bogastvo ljudskih izročil v deželi, kakor tudi vse dejavnosti, katerih namen je razvoj kulture med delavstvom in mladino.

Posebno pozornost je komisija posvetila občinskemu gledališču «G. Verdi» v Trstu in turnejam izven domačega kraja, ki naj jih organizira, tudi s sodelovanjem dežele.

Med ustanovami, katerim je deželna komisija za kulturo priznala poseben pomen, sta omenjeni tudi Slovensko gledališče v Trstu in Glasbena matica.

V poročilu komisije je tudi odstavek, ki se glasi: «Za stalno gledališče Furlanije - Julijske krajine (...) meni komisija, da mu ustreza priznanje, ki ga predvideva čl. 6 zakona št. 11, prav tako pa za Slovensko gledališče v Trstu».

● **KPI bo imela danes naslednja javna zborovanja na temo «Vladna kriza: proti reakcionarnim poskusom enotnost levičarskih laičnih in katoliških sil»:** ob 20.30 pri Magdaleni (Sema), ob 20.30 v Ul. Prato (prof. Grasso), ob 21. uri v Gropadi (Stojan Spetič).

Jugoslovanski motorist v francoski citroen

Včeraj, nekaj po 10. uri zjutraj je prišlo nekaj metrov pred blokom pri Škofijah (km 10+550) do bočnega trčenja med motorjem s koprsko registracijo, ki ga je proti državni meji vozil 30-letni jugoslovanski državljan Silvij Perič iz Plavi, in francoskim citroenom, za volanom katerega je sedel Michele Gralier iz Pariza.

Zaradi ran po levem komolcu in odrgnin po čelu se bo Jugoslovan, ki so mu v bolnišnici nudili le prvo pomoč, moral zdraviti približno 7 dni.

Izlet maturantov po Jugoslaviji

Tudi letos bo skupina slovenskih maturantov odšla na osemdnevni izlet po Jugoslaviji.

Iz Trsta (Trg Oberdan) se bodo odpeljali 24. julija ob 7. uri, naslednji dan bodo v Jajcu in Sarajevu, 26. julija se bodo odpeljali skozi Mostar v Dubrovnik, 27. in 28. julija bodo v Dubrovniku, 29. se bodo odpeljali v Split, 30. julija na Hvar, 31. bodo odšli iz Splita v Zadar, 1. avgusta okrog 22. ure pa se bodo vrnili v Trst.

Med potjo se bodo ustavili tudi v Ljubljani in v Zagrebu. V spremstvu profesorjev si bodo maturanti na izletu ogledali razne kulturne, zgodovinske in naravne zanimivosti.

V SOBOTO IN NEDELJO V REPNU

Praznik terana in kraškega pršuta zadnja tovrstna prireditev letos

Zaradi pičle letine terana tudi druga kraška vina - Prireditev na novem trgu sredi vasi - Obupna slovenščina na plakatih

V soboto in nedeljo je bil v Repnu 8. praznik terana in kraškega pršuta, ki ga je organizirala pokrajinska turistična ustanova, s sodelovanjem pokrajinskega kmetijskega nadzorništva in repentabrske občine. S tem so se zaključile letošnje razstave in pokušnje domačih vin (Dolina, Zgonik, Križ, Nabrežina, Repen), ker miljska občina že nekaj let ne organizira več vinske razstave.

Otvoritev razstave je bila v soboto ob 20. uri. Poleg repentabrskega župana in odbornikov so bili navzoči tržaški podžupan prof. Lonza in odbornik Vascotto, predsednik pokrajinske turistične ustanove odv. Terpin, predsednik Kmečke zveze Alfonz Guštin in tajnik Lucijan Volk, predsednik zadruge «Naš Kras» Egon Kraus itd. Razstavo je odprl župan Mihael Guštin, ki je pozdravil goste in se zahvalil za sodelovanje ter podporo pokrajinski turistični ustanovi in Kmečki zvezi. Rekel je, da so na letošnji razstavi tudi druga kraška vina, ker je bil pridelek terana zelo skromen zaradi lanskega slabega vremena. Izrekel je priznanje vinogradnikom, ki so dali svoje vino za razstavo, in priporočil, naj bi skrbeli za večji pridelek terana. Ob zaključku svojega nagovora je še pripomnil, da je otvoritev letošnjega praznika terana združena z otvoritvijo novega trga v Repnu, kar je lepa pridobitev za to vas.

Razstava je bila na novem trgu, kjer je urejena tudi cementna ploščad za plesišče. Postavili so oder za nastop godbe in pevskega zbora ter mize, da so gostje lahko posedali in z domačo kapljico zalivali pršut, sir, čevapčiče. Prejšnja leta je bila gneča, ker je bila razstava na vrtu Križmančičeve gostilne.

Že v soboto zvečer je bilo vse polno gostov iz Trsta in kraških vasi, prav tako tudi v nedeljo pozno popoldne in zvečer. V nedeljo popoldne je igrala godba s Proseka, nato je nastopil domači pevski zbor «Srečko Kumar». V soboto in nedeljo je igral ansambel «Kras» da so se zavrteli mladi in stari pari.

Na letošnji razstavi so imeli svoja vina: Just Vodopivec, Karel Škabar, Alojz Milič, Anton Škabar, Karel Guštin, Zdravko Bizjak, Karel Milič in Miroslav Žigon.

Mnogi gostje, zlasti meščani, so si ob tej priliki z zanimanjem ogledali «Kraško hišo».

Ob zaključku ne moremo mimo nekaterih pripomb in vprašanj, ki smo jih slišati te dni v Repnu.

Zakaj trgovine, gostilne in restavracije v repentabski občini, razen ene izjeme, nimajo sploh slovenskih napisov?

Zakaj imajo jedilne liste in napise na prtičkih samo v italijanščini?

Zakaj ne bi organizacijo praznika, ali šagre terana in pršuta prevzela občinska uprava,, ki že tako skrbi za potek šagre?

Na plakatu, ki vabi na šagro, je v slovenskem besedilu vse polno grobih slovničnih napak in prevod v slovenščino je žaljiv. Občinska uprava ne bi smela dovoliti, da se taki plakati sploh nalepijo.

Objavljamo odlomke: «*«Bo v Velikem Repnu... otvoritev Sagre... ansambel lahke Glasbe od Saleža... koncert godbe iz Proseka... koncert pevskega zbora iz Velikegarepna... do zaključitve... lahke glasbe... Prireditev organizira... in Repentaborske občine.*»

8. MEDNARODNI FESTIVAL ZNANSTVENOFANTASTIČNEGA FILMA

«Možgani g. Soamesa» - film ki lahko kandidira za zmago

Odlično izpeljana tema in izborna igra Terenca Stampa - Jugoslovanski kratkometražni film «Maska rdeče smrti» z originalno in zanimivo tehniko

Po neuspehu v prvem dnevu je festival znanstvenofantastičnega filma v nedeljo in ponedeljek le ubral pravo pot in nudil nekaj prijetnih del. V prvi vrsti moramo omeniti angleški celovečerni film, ki je bil na programu v nedeljo. The Mind of Mr. Soames (Možgani g. Soamesa) je po zgradbi, tematiki in kvaliteti igralcev najboljši film, kar smo jih videli v zadnjin letih na gradu Sv. Justa. Morda bo zopet kdo oporekal, da taki filmi ne spadajo v znanstvenofantastično zvrst, saj nimajo tistih klasičnih prijemov, ki so zanjo značilni. Če pa že sprejmemo smernice, ki jih je festival nakazal lani, ko se je ta polemika pričela, potem moramo priznati, da je Velika Britanija s tem filmom res počastila festival in resno kandidira za končno zmago. Tematiko naj obdelamo le z nekaj besedami: tridesetletni Mr. Soames je že od rojstva nezavesten v nekem inštitutu blizu Londona, ko se znani kirurg Bergen odloči za tvegano operacijo, s katero mu prebudi čute in vrne zavest. Pojavi pa se problem vzgoje priletnega človeka z otroško mentaliteto in tega problema se na napačen način loti psihiater, ki vodi inštitut. Postopni odpor Soamesa ozkim znanstvenim metodam doseže vrhunec, ko mladenič rani bolničarja in zbeži med ljudi, kjer pa naleti na težave, ki jim ni kos. Bergen ga bo s pomočjo policije našel bolnega in prestrašenega in si pridobil njegovo zaupanje, in s tem tudi pokazal pravo metodo za njegovo vzgojo.

V izredno težavni vlogi Mr. Soamesa je nastopil Terence Stamp, ki je podal lik moža - otroka z neverjetno umetnostjo ,tako, da se nam ne zdi tvegano, če ga že sedaj imamo za glavnega kondidata za nagrado najboljšega igralca. V splošnem pa je vreden pohvale nastop vseh glavnih igralcev filma, kot tudi delo režiserja, Alana Cookeja, ki je tematiko obdelal temeljito in natančno in se izognil nepotrebnim patetičnim ali efektnim prijemom.

V splošnem je bil nedeljski program zelo dober. Jugoslovanski kratkometražni film «Maska rdeče smrti» Pavla Stalterja, povzet po noveli E. A. Poeja, je zgrajen z originalno in zanimivo tehniko, s katero je režiserju uspelo ustvariti mračno okolje, v katerem se zgodba razvija. Simpatičen je bil tudi poljski serijski televizijski film Mistrz Tanca, zgodba o človeku, ki sreča neznanca in je z njim priča nekaterim nerazumljivim dogodkom. Kjerkoli se namreč pojavita, se zgodi kaka smrtna nesreča. Sprva se zdi to nerazumljivo, nato pa mož postopoma spozna, da je neznanec le poosebljena smrt.

Včerajšnji program ni bil na isti ravni. Jugoslovanski kratkometražni film Ars Gratia Artis je sicer še enkrat potrdil visok nivo jugoslovanske tehnike slikanic, se pa pravzaprav ni bistveno razlikoval od drugih del, ki smo jih videli na prejšnjih festivalih. Zelo zanimiv je bil nemški dokumentarec Erinnerungen an die Zukunft (Prebivalci tujih planetov se bodo vrnili), ki je obravnaval razne najdenine, ki dokazujejo prisotnost vesoljskih obiskovalcev v zemeljski prazgodovini. Dokaze je lahko najti po vsem svetu in pri vseh prazgodovinskih narodih, čeprav so ta pričevanja zelo meglena in še ne povsem raziskana. Slabost filma pa je vsekakor dolgotrajnost, saj je tudi zaradi slabega prevajanja publika delo ocenila zelo hladno.

V konkurenci celovečernih filmov so tokrat nastopili Japonci, ki pa so tudi tokrat predstavili nekaj prazgodovinskih pošasti, proti katerim so ljudje najprej brez moči, nato pa po velikem razdejanju le zmagajo. Gappa, nestor po katerem nosi ime film, se prebudi in maščuje nad Zemljani, ki so odnesli z neznanega otoka njegovega mladiča. Zaman uporabi proti njem japonska vojska vsa svoja orožja, rešilno pot pa najde mladi Saki, ki spozna, da se bo pošast umirila le potem, ko ji bodo mladiča vrnili. To je torej klasični znanstveno fantastični film, ki pa ne zadošča več okusu publike. Tudi tehnično je film zelo amaterski. Kot opravičilo lahko dodamo samo to, da vsi ti japonski filmi jemljejo tematiko iz narodne mitologije in so torej Japoncem lahko še razumljivi.

V nedeljo se je pričelo tudi predvajanje starih filmov v kinu Excelsior. Najprej je bil na vrsti klasik nemškega fantastičnega ekspresionizma Nosferatu, v nedeljo nekaj kratkometražnih filmov, med katerimi jugoslovanski «Skabies», včeraj pa celovečerni Phantom in odlični švedski Anima Mundi, ki bi lahko prišel v poštev za končno nagrado.

uk

Nesreča tržaškega planinca v belunskem pogorju

Znani tržaški planinec in plezalec, pisatelj, gledališki in filmski režiser Spiro Dalla Porta Xydias, je postal v nedeljo zjutraj v belunskem pogorju, na stolpu Coldai v skupini Civette žrtev nesreče v gorah, ko ga je nenadoma podrl in povlekel za seboj, pet metrov globoko v spodnjo globel, večji kos skale, ki se je odkrušila od stene in ga zadela v hrbet.

Dalla Porta se je na srečo hladnokrvno oprijel skalnate terase, ki je učinkovito zabranila, da ni strmoglavil še globlje.

Nesreča se je pripetila ob 9.45 ko je skupina šestih plezalcev pričela vzpon v steni. Vse se je zgodilo v trenutku in nepričakovano. Dalla Portovi tovariši so utegnili videti le svojega soplezalca, kako je zgrmel mimo njih v globel, kjer je obležal do prihoda reševalne skupine prostovoljcev, ki so ga z nosilnico najprej odnesli v planinsko kočo v Coldai in Malghe, od tu pa z rešilnim avtom RK najprej v bolnišnico v kraj Santa Fosca, potem pa v padovsko kirurško kliniko.

Sinoči se je Dalla Portovo zdravstveno stanje znatno izboljšalo.

Pobesneli bik v delavca

Včeraj zjutraj, nekaj pred 9. uro je postal na proseški železniški postaji žrtev pobesnelega bika 60-letni delavec Giovanni Del Bello, ki je delal za tvrdko «Bandelli».

Žival, ki je ušla iz živinskega železniškega voza, je zadela moškega v levo ramo in ga vrgla na tla. Zaradi lažjih poškodb po levi rami, desnem komolcu in nogi so ga z rešilnim avtom RK odepljali v glavno bolnišnico, kjer so ga s prognozo okrevanja v 8 dneh sprejeli na nevrokirurškem oddelku.

Pred dnevi je na tržaški inženirski fakulteti promoviral za elektroskega inženirja

OLIVER KOKOŠAR

Ob uspehu čestitajo prijatelju «Vjercu» znanci in prijatelji iz uredništva «Primorskega dnevnika».

Nagrajeni vinogradniki na razstavi v Križu

Dne 24. junija se je sestala ocenjevalna komisija za vina na 4. razstavi v Križu. Komisijo so sestavljali dr. Ivan Baša, dr. Bruno Millo, dr. Vladimir Vremec ter Viktor Sedmak in Danilo Pertot. Vrstni red za prva tri mesta belih in črnih vin je sledeč:

BELO VINO

1. mesto: Martin Guštin — Križ št. 256; II. mesto: Emil Cibic — Prosek 386; III. mesto: Franc Košuta — Križ 202.

ČRNO VINO

I. mesto: Franc Košuta — Križ št. 202; II. mesto: Ivan Sedmak — Križ 161; III. mesto: Egidij Košuta — Križ 331.

Nagrajevanje razstavljavcev bo v soboto, 25. t.m. v prostorih slovenske osnovne šole «Albert Sirk» v Križu.

Nagrajeni devinsko-nabrežinski vinogradniki

Strokovna komisija, ki je ocenila vina na letošnji občinski razstavi domačih vin v Nabrežini, je objavila seznam nagrajenih vinogradnikov iz devinsko-nabrežinske občine.

Belo vino:

Prvo nagrado prejme: Ludvik Pipan — Mavhinje 43, drugo Mirko Radovič — Nabrežina 67, tretjo Ivan Antonič — Cerovlje 34.

Črno vino:

Prvo nagrado za črno vino prejme Angel Legiša — Slivno 30, drugo Ludvik Pipan — Mahvinje 43, tretjo Mirko Pernarčič — Medja vas 7.

Podelitev nagrad bo v soboto, 18. t.m. ob 19. uri v Šempolaju.

KASTA

Kam v soboto, 18. t. m.?

KASTA organizira tradicionalno nočno kopanje in «pedočado» v soboto, 18. t.m. ob 21. uri v nabrežinskem portiču (Canovela degli Zoppoli). Vabljeni člani in prijatelji. Zaželene buteljke, harmonika in dobra volja.

Šolske vesti

Ravnateljstvo državnega trgovskega tehničnega zavoda «Žiga Zois» v Trstu, Ulica Guardiella 13/2, sporoča, da 22. julija 1970 ob 12. uri zapade rok za vpis v prvi razred za šolsko leto 1970/71.

Do 22. julija 1970 se morajo vpisati tudi dijaki, ki so ob zaključku leta bili usposobljeni za višji razred.

Dijaki, ki bodo opravili popravne izpite v jesenskem roku, se morajo vpisati do 22. septembra 1970.

Prošnje sprejema tajništvo zavoda vsak dan od 9. do 12. ure.

Ravnateljstvo državne srednje šole «Ivan Cankar», Ul. Frausin 12, sporoča, da zapade 22. julija 1970 ob 12. uri rok za vpis v prvi, drugi in tretji razred za šolsko leto 1970/71. Dijaki, ki bodo opravili popravne izpite v jesenskem roku, se morajo vpisati do 22. septembra 1970. Prošnje sprejema tajništvo šole vsak dan od 9. do 12.

Vpisovanje v 1. razred državnega učiteljišča A. M. Slomšek v Trstu je do 22. julija. Do tega dne se morajo vpisati dijaki ostalih razredov, ki bodo izdelali v poletnem roku. Do 22. septembra pa se lahko vpišejo dijaki, ki bodo imeli popravne izpite. Natančnejša navodila so na razpolago vsak dan od 9. do 12. ure v tajništvu zavoda.

Ravnateljstvo državne srednje šole «Fran Levstik» na Proseku z oddeljenimi razredi v Sv. Križu sporoča, da 22. julija 1970 ob 12. uri zapade rok za vpis v I., II. in III. razred za šolsko leto 1970/71. Dijaki, ki bodo opravili popravne izpite v jesenskem roku, se morajo vpisati do 22. septembra 1970. Prošnje sprejema tajništvo vsak dan od 9. do 12. ure.

Ravnateljstvo drž. znanstvenega liceja «France Prešeren» v Trstu sporoča, da je vpisovanje v vse razrede znanstvenega liceja, višje gimnazije in klasičnega liceja vsak dan od 10. do 12. ure do vključno 22. julija 1970.

Dijaki, ki bodo opravili popravne izpite v jesenskem roku, se morajo vpisati do 22. septembra 1970.

Ravnateljstvo državne srednje šole «Simon Gregorčič» v Dolini sporoča, da je vpisovanje v vse razrede te šole vsak dan od 8.30 do 12.30 do vključno 22. julija.

Do 22. septembra pa se lahko vpišejo dijaki, ki bodo imeli popravne izpite v jesenskem roku.

Ravnateljstvo državne srednje šole «Fran Erjavec», Ul. Montorsino 8, sporoča, da zapade 22. julija 1970 ob 12. uri rok za vpis v prvi, drugi in tretji razred za šolsko leto 1970-1971. Dijaki, ki bodo opravili popravne izpite v jesenskem roku, se morajo vpisati do 22. septembra 1970. Prošnje sprejema tajništvo šole vsak dan od 9. do 12. ure.

Ravnateljstvo državne srednje šole sv. Cirila in Metoda z oddeljenimi razredi na Katinari sporoča, da 22. julija 1970 ob 12. uri zapade rok za vpis v prvi, drugi in tretji razred za šolsko leto 1970/71. Dijaki, ki bodo opravili popravne izpite v jesenskem roku, se morajo vpisati do 22. septembra 1970. Prošnje sprejema tajništvo vsak dan od 9. do 12. ure.

Na tržaški univerzi je včeraj promovirala za doktorico farmacije

JASNA LOGAR

Novi doktorici iskreno čestitajo svojci, prijatelji in znanci. Čestitkam se pridružuje Primorski dnevnik.

Včeraj - danes

Danes, TOREK, 14. julija SVOBODA

Sonce vzide ob 5.29 in zatone ob 20.52 — Dolžina dneva 15.23 — Luna vzide ob 16.52 in zatone ob 00.00

Jutri, SREDA, 15. julija JUSTA

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 33,5, najnižja 24,4, ob 19. uri 29 stopinj, zračni tlak 1016,6 pada, veter 6 km/h jugovzhodnik, vlaga 58 odst., nebo 1/10 pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatnra morja 24,5 stop.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 13. julija 1970 se je v Trstu rodilo 16 otrok, umrlo pa je 24 oseb.

UMRLI SO: 77-letna Giustina Bearzateto por. de Paoli, 72-letna Santa Devescovi por. Battista, 82-letni Giovanni Batti, 70-letni Luigi Rossaldi, 67-letni Giorgio Bonifacio, 94-letna Carolina Zadnik vd. Zadnik, 47-letna Adelia Micheli por. Rovattini, 61-letna Maria Lonbar por. Maier, 61-letni Riccardo De Marchi, 90-letna Maria Ruzzier por. Chicco, 64-letna Maddalena Cossutta, 80-letna Giovanna Melker vd. Monciardi, 70-letna Antonia Germani, 68-letni Pietro Corazza, 54-letna Rosa Pozzari por. Perrieri, 66-letna Ida Moranduzzo por. Ferri, 77-letni Arturo Bratossovich, 38-letni Romano Corini, 73-letni Stanislao Skerlavaj, 91-letna Emilia Ballaben vd. Deplero, 55-letni Antonio Milossa, 78-letna Albina Filipich vd. Freischel, Arthur Loso, 82-letni Mario Gregorat.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

A. Barbo, Trg Garibaldi 4. Di Gretta, Ul. Bonomea 93. Godina Al l'IGEA, Ul. Ginnastica 6. G. Papa, Ul. Felluga 46 (Sv. Alojz).

NOCNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

All'Alabarda, Ul. Istria 7. Al Galeno, Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan). De Leitenburg, Trg S. Giovanni 5. Mizzan, Trg Venezia 2.

BCTKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

TRST - Ulica F. Filzi št. 10
Tel. 38101/38045

opravlja vse bančne posle
kupuje tujo valuto

Včerajšnji odkupni devizni tečaji:

Ameriški dolar	625,—
Kanadski dolar	590,—
Brit. šterling	1500,—
Švic. frank	145,—
Franc. frank	112,—
Belg. frank	12,—
Hol. florint	172,—
Nemška marka	172,—
Avst. šiling	24,—
Jug. dinar (vel.)	46,—
Jug. dinar (mali)	47,—

Dve zamejski oddaji na ljubljanski TV

Danes, 14. julija ob 20. uri po it. času bo na programu slovenske televizije oddaja «V prihodnosti bomo živeli».

Oddajo je ponesla ekipa TV Ljubljana na proslavi 25. obletnice osvoboditve v Trstu in so v njej zbrani številni intervjuji z mladimi.

V sredo, 15. julija ob 20.20 pa bo v okviru oddaje «Na sedmi stezi» kratek filmski zapis o športnem društvu z Opčin.

Razstave

V Moderni galeriji v Ljubljani razstavlja svoja dela Ljuba Stolfa, mlada slovenska slikarka iz Milana.

Galerija Tergeste: Do 16. julija bo razstavljal svoje jedkanice slikar Giorgio Ferletti.

Križanke - Ljubljana. Razstava likovnih del tržaškega slikarja Jožeta Cesarja.

V razstavni dvorani Ljudske knjižnice v Ul. Teatro Romano 7 je odprta razstava «Biagio Marin, podobe in dela» ob izidu izven prodaje njegovega dela «Otoške pesmi 1912-1969» (I canti dell'Isola 1912-1969) pri Editoriale libraria S.p.A. na račun Tržaške hranilnice.

V občinski umetnostni galeriji na Trgu Unità razstava tržaškega slikarja Lida Dambrosija, ki razstavlja okrog 30 del.

V umetnostni galeriji «Il Tribbio» bo od 11. do 25. razstavljala svoje risbe slikarka Stefania Petracco.

Kino

GRAD SV. JUSTA. Danes ob 21.30. «Apollo 12, punktualizacije za znanost» (ZDA-NASA); «Področje vesolja» (Kanada); «Enakonočje» (celovečerni film ZDA).

Kino E x c e l s i o r. Ob 17. uri: Nemška rektrospektiva: «Faust» (1926). Sledijo kratkometražni ter znanstveni dokumentarci.

MIRAMARSKI PARK
Danes tedenski počitek.

Nazionale 16.00 «No, no, no, con tua madre non ci sto». Pierre Etaix, Annie Fratellini, Alain Jany. Technicolor.

Eden 16.30 «Il trono di fuoco». Christopher Lee, Margaret Lee, Maria Schell. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Fenice 15.45 «Scaramouche». Stewart Granger, Eleonor Parker, Janet Leigh, Mel Ferrer. Technicolor.

Grattacielo 16.00 «La stirpe degli dei». Anthony Quinn, Irene Papas, Inger Stevens. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Excelsior — Predvajanje znanstveno-fantastičnih filmov.

Ritz 16.30 «Skidoo». J. Gleason, C. Channing, M. Rooney. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Alabarda 16.30 «La casa degli amori particolari». K. Kishida. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Filodrammatico — Zaprto zaradi dopusta.

Aurora 16.30 «Duello nel Pacifico». Lee Marvin. Technicolor.

Cristallo 16.30 «Giugno '44 sbarcheremo in Normandia». Michael Rennie .Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Capitol 16.00 «La morte ha fatto l'uovo». J. L. Trintignant, Gina Lollobrigida. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Moderno — Zaprto.

Impero 16.30 «John e Mary». D. Hoffmann, Mia Farrow. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Vittorio Veneto 17.15 «I 600 di Balaklava». Trevor Howard ,Vanessa Redgrave. Technicolor.

Ideale 16.00 «Colpo grosso ma non troppo». Louis De Funes, Bourvil. Technicolor.

Astra — Zaprto zaradi dopusta.

Abbazia 16.30 «Cimitero senza croci». Michele Mercier, Robert Hossein, Lee Burton. Technicolor.

KINO «IRIS» PROSEK

danes ob 19.30 barvni western film:
IL GRANDE SILENZIO
Igrajo: Jan Louice, Trintignant, Clous Kinski.
Mladini pod 18. letom vstop prepovedan.

KINO NA OPČINAH

danes ob 18. uri western film:
SAM WHISKY
Igrajo: Curte Reynolds. Clin Walker

Darovi in prispevki

V počastitev spomina pok. Andrelne Čok daruje prosvetno društvo Haas 3000 lir za Dijaško matico. Ob prvi obletnici smrti Anice Žerjal se jo spominjajo mož Mirko in brat Pepi z družino ter darujeta vsak po 2000 lir za Dijaško matico.

Ob tretji obletnici smrti dragega moža in očeta

IVANA RUSTJE

se ga spominjajo žena in hčerke.

Gabrovec, Koper, Ljubljana.

✝

Za vedno nas je zapustil 13. t.m. naš dragi

Stanislav Škerlavaj

Pogreb bo danes, 14. t.m., ob 15.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost v cerkev na Opčinah.

Žalostno vest sporočajo sinova Alfonz in Stanko, hči Dragica, sestra Tereza, snahi, zet, vnuki in drugi sorodniki.

Trst, 14. julija 1970.

Primaria impresa Zimolo

V kolonijo:

Včeraj dopoldne okrog 9. ure je odpotovala s Trga Ulpiano v kolonijo v Gorje pri Bledu večja skupina tržaških otrok, ki bodo ostali v tem prekrasnem gorenjskem kraju tri tedne. Druga skupina tržaških otrok je že 1. t. m. odpotovala v obmorsko kolonijo v Lovran, goriški otroci pa v pomorsko kolonijo v Savudrijo. Vse te kolonije že več let organizira komisija za doraščajočo mladino pri SKGZ

VELIKA MATURA NA SLOVENSKEM UČITELJIŠČU

Matematična naloga je šla slabo toda razgovori so dokaj tekoči

Po mnenju nekaterih kandidatov se način izpraševanja v bistvu ni spremenil - Kako naj se kandidat spozna med italijanskimi strankami, ko se ne spoznajo niti politiki?

Skupina kandidatov za maturo s trgovske akademije

Ko je Cankar pisal o učiteljih, je imel pred seboj (ne) inteligentno maso državnih uradnikov, ki jim gre bolj za to, da si v političnonarodnjaških spletkah obdržijo ali pridobijo svoje mesto, kot, pa za to, da se «anima et corpore» posvetijo svojemu vzgojnemu poklicu in poslanstvu . . .

Od tedanjih «hlapcev» do danes so se razmere precej spremenile. Če je v preteklosti pomenilo učiteljstvo «elitni» poklic, pomeni danes poklic učitelja prej nehvaležno kot hvaležno vlogo, saj se zahteva od njega, kot je dejal neki pomembni svetovni pedagog «naj ne bo le steber v razredu, pač pa opora in pomoč, znanstvenik, ki s svojimi sodelavci (učenci) raziskuje in prinaša v razred vedno nekaj novega . . .»

Od 12 kandidatk in kandidatov, ki polaga letos zrelostni izpit na slovenskem učiteljišču «A. M. Slomšek», se bo verjetno le neznatna manjšina posvetila učiteljskemu poklicu. Vzroki? Najrazličnejši. Možnosti? Omejene. Zakaj pa so se potem vpisali na učiteljišče? «Tako . . .», pravijo. Zdaj, ko morajo še razpravljati iz italijanščine, slovenščine, pedagogike in iz drugih predmetov, prav res ne vedo, kaj in kam bodo po opravljeni maturi.

«Najprej bom šla "pohajat", potem pa bom pomislila . . .», nam je dejala Verena, maturantka z goriškega učiteljišča, ki je pravkar stopila iz učilnice v prvem nadstropju učiteljišča, malce nasmejana, precej izmučena, konec koncev pa nadvse zadovoljna, da se je vendarle «odkrižala».

Verena si je izbrala slovenščino in iz tega predmeta tudi najprej odgovarja. Realizem, Ljubljanski Zvon, Dunajski sonetje, Koseski in Bleiweis . . . to so vprašanja, na katera maturantka odgovarja, kot bi jih črpala iz kake stare, zaprašene srednjeveške beležnice. Zdi se ji, da so odgovori na taka vprašanja ne ravno tako zelo pomembni. Zato odgovarja mirno, a pravilno.

Ko pa ji profesor postavi vprašanje o Kosovelu, se Verena razmahne. Čuti se, da ji bori, kraška gmajna in domačije in to ljudstvo mnogo bolj ležijo pri srcu, kot pa vprašanja o realizmu in o Stritarju.

Nekoliko v dvomu je, ko mora označiti «zadnjega» Kosovela.

«Katera Kosovelova pesniška zbirka je izšla pred kratkim?»

Profesorica ji pomaga, da je pred kratkim omenila pesnikov surealizem in konstruktivizem, Verena pomisli, gleda naokrog pa se ne more in ne more spomniti «Integralov».

Tudi italijansko zgodovino Verena pozna še kar precej dobro. Ko jo profesor vpraša, naj jim pove kaj o italijanskem zedinjenju v okviru leta 1848, kandidatinja logično in sintetično povezuje dogodke, razlaga o razliki med karbonerijo in Giovane Italia, o Mazziniju in Cavourju ter o drugih takratnih italijanskih politikih.

«Kako je Italija dobila Benečijo?»

«Na podlagi . . . manevra»

«Da, sporazuma», jo popravi profesor.

Na tem mestu se oglasi predsednik komisije in pravi, da je dovolj. Izpraševalec, domači član pa presliši predsednikovo zahtevo in postavi Vereni še nekaj «short - flash» vprašanj.

Slovenska pismena naloga je bila kar zadovoljiva.

«Nekaj slovničnih napak je,» pravi profesor in vpraša Vereno, zakaj je napisala «vendar se svoji občutki javljajo».

«Tudi na pravilno sorazmerje morate paziti» ji pravi profesorica slovenščine.

Žal, je šla matematična naloga slabo. To sicer ne samo pri njej (menda jo je samo en dijak pisal popolnoma pravilno), pač pa pri vseh. In prav matematična naloga je tisti trdi oreh, ki zdaj muči vse kandidate na učiteljišču.

Domači profesor, ki jih je poučeval med letom matematiko, in ki je prišel poslušat, kako njegovi dijaki pravilno «opazujejo in sklepajo», jih sicer miri, da ne bo nič hudega, čeprav «saj sem jim čez vse leto dajal podobne naloge iz "matematike"».

Sledi običajni odmor med izpraševanjem (zdaj razgovorom) enega in drugega kandidata. V teh minutah je hodnik pred učilnico tisti prostor, kjer se vse dogaja in kjer se svetovni problemi in katerikoli razgovor, ki nima zveze z maturo, potuhnjeno skrijejo pred vprašanji, kot «Vidiš, to me je sprašal . . .», «Toliko so govorili o nocionizmu . . .» «Saj ta je že lušen . . . ampak tisti . . . pa še on» in podobno.

Mario, plavolasi dolgin, ki drži ugled tržaškega zavoda, pravi, da je bila matematična naloga porazna na vsem učiteljišču.

Pa način nove mature? Fant je mnenja, da gre za čisto navadno izpraševanje, kjer sploh ne pride do izraza zrelost.

To je mnenje «mučenikov». Da bo pa mnenje res objektivno, še dve vprašanji «time - out», kot se temu pravi, profesorjema.

Kratka, a jedrnata odgovora dveh profesorjev sta bila tale: «Dijaki so povprečni, ne blestijo, sicer znajo, a so nerodni v izražanju»; in še: «Kandidatom skušam postavljati inteligentna vprašanja, da bi res pokazali, če so zreli . . .»

Profesor pokliče v učilnico Borisa. Za izpraševalno temo si je izbral zgodovino, komisija pa mu je dodelila italijanščino. Sploh si je večina dijakov (4) izbrala zgodovino. Sledita pedagogika in filozofija ter slovenščina s tremi kandidati za predmet ter italijanščina z dvema. Komisija pa je kandidatom takole dodelila predmete: 4 bodo morali odgovarjati iz italijanščine, po 3 iz filozofije in pedagogike, 2 pa iz zgodovine.

Profesor postavi Borisu vprašanje iz državljanske vzgoje. Ustava.

«Kako se pravi v italijanščini ustava?»

«Costituto . . . A, ne. . . Costituzione».

«Kaj določata 39. in 40. člen ustave?»

Boris se ne spomni, da govorita omenjena člena o pravici stavke. Ve, da predsednika republike voli ljudstvo indirektno, in tudi o številu dežel v Italiji zna kaj povedati.

Sledijo vprašanja o vojaško - političnih organizacijah.

«Kdo je generalni tajnik NATO?»

Boris se ne spomni na Brosia, predsednik komentira, da je «naš kandidat slabo informiran», domači član pa ga brani, da je moral študirati druge predmete . . .

Boris malce zavozla štrene, ko se vprašanja sučejo okoli italijanskih političnih strank.

«Kdo je sestavljal komaj "padlo" vlado?»

«DC, PLI . . .»

«Ne, Bog ne daj . . .» pravi profesorica, kandidat pa se opraviči, da tega ne ve, ker je bolj "matematični tip".

«Kdo je v opoziciji?»

«Liberalci, komunisti, PSI»

«Ne».

«PSU» je mnenje kandidata. Pa tudi ta odgovor ne bo pravilen . . . Šele pozneje se spomni, da «Ah, da . . . PSU so socialdemokrati.»

Sledi še nekaj vprašanj o nastanku držav po I. svetovni vojni, o koroškem plebiscitu, o kraljevini SHS in o novi Jugoslaviji (kandidat ve za naziv SHS, ne ve pa povedati, kaj to pomeni) ter o ozemljskih pridobitvah Italije po prvi svetovni vojski.

«De Sanctis» je prvo vprašanje iz italijanščine, na katero mora Boris odgovarjati.

«Kako so gledali Dantejevi sodobniki na Božansko komedijo?»

«Nekateri dobro, nekateri slabo» je mnenje kandidata.

«Govorimo o Danteju pri Slovencih!» Boris se spomni na Gradnika, ne spominja pa se Župančiča in Debeljaka.

Po «natezalnici» z Dantejem, kateri Borisu ni preveč simpatičen, ga predsednik vpraša, naj mu pove kaj na izbiro.

«Leopardi» je vzklik kandidata . . . in pri tem gre že bolje.

Predzadnji na včerajšnjem «zrelostnem» razgovoru je David, tip modernega, dolgolasega učitelja, z beat suknjičem, kar pa prav nič ne zmanjša njegovega znanja. Kandidat je odlično pripravljen in v lepi slovenščini, s tipičnimi širokimi goriskimi vokali, govori o narodnostnih manjšinah, o Italiji pred II. svetovno vojno, o poljskem koridorju in Hitlerju.

Čeprav se je David v slovenski pismeni nalogi izražal malce nerodno, zna lepo in z zrelim mišljenjem oceniti Cankarja in moderno ter slovensko politično življenje po ustanovitvi Jugoslavije.

Vroče je, sonce se že bliža zenitu, a David je v odgovorih svež in točen. Izpit je končal, David vstane in z nekoliko čokato hojo zapusti učilnico. Nepotrebno se nam zdi vprašati ga, kako je šlo . . .

S SEJE OBČINSKEGA SVETA V ŠTEVERJANU

Izvolili so le župana in podžupana Trenja v SDZ za drugega odbornika

Župan je spet Stanislav Klanjšček, podžupan je postal Armando Skok z Jazbin Za drugo odborniško mesto se potegujeta Hadrijan Corsi in Ciril Terpin

V Števerjanu se je v soboto zvečer, na prvi seji novoizvoljenega občinskega sveta, pripetil zanimiv primer. Izvolili so le župana in enega odbornika, o drugem odborniku pa so bili očitno svetovalci večine sprti, saj ga niso izvolili kljub trem glasovanjem.

Ta primer je edinstven, saj so v vseh občinah, kjer so doslej izvolili župane in odbore, svetovalci večinskih skupin glasovali složno, ne glede na politično obarvanje teh skupin, v Števerjanu pa so javno prišli na dan nesporazumi v vrstah svetovalcev Slovenske demokratske zveze, o katerih smo v našem listu že pisali. Nekateri iz krogov te politične formacije pripisujejo tem nesporazumom tudi kasno sklicanje občinskega sveta, ki se je sestal komaj mesec dni po volitvah.

V Števerjanu je na letošnjih volitvah zmagala s še več glasovi kot v preteklosti lista Slovenske demokratske zveze, ki je tako spet dobila dvanajst svetovalcev, levičarsko usmerjena lista Občinske enotnosti pa je dobila le tri svetovalce, kot pač določa volilni zakon.

V prejšnjih tednih smo čuli glasove tudi o nesporazumu glede zastopnika Jazbin v ožjem odboru, vendarle je glasovanje pokazalo, da so ta nesporazum odpravili. Prišlo pa je do nesporazuma pri glasovanju za drugega odbornika. Očitno sta v vrstah števerjanske SDZ dve skupini, ki skušata vsaka potisniti naprej svojega kandidata; eni hočejo dosedanjega podžupana Cirila Terpina, drugi pa dosedanjega odbornika Hadrijana Corsija.

Na seji so bili prisotni vsi svetovalci. Sejo je vodil dosedanji župan Stanislav Klanjšček, ker je na volitvah dobil največ preferenčnih glasov. Najprej so ugotovili izvoljivost vseh petnajstih svetovalcev, nato so prešli h glasovanju za župana. Stanislav Klanjšček je bil ponovno izvoljen za župana z 11 glasovi, en glas je dobil Armando Skok, tri glasovnice so bile bele.

Po izvolitvi se je župan Klanjšček zahvalil za izvolitev. Dejal je, da bo tudi v bodoče deloval za dobrobit vseh občanov. Na njegov predlog so svetovalci z enominutnim molkom počastili spomin v preteklih letih umrlih občinskih svetovalcev.

Nato so prešli k točki dnevnega reda, ki je predvidevala izvolitev dveh odbornikov. Pri štetju glasov je prišlo do spoznanja, da ni bila večina enotna. Medtem ko je svetovalec Armando Skok z Jazbin dobil deset glasov in s tem bil izvoljen, so bili glasovi za drugega odbornika deljeni. Hadrijan Corsi je dobil 6 glasov, Ciril Terpin 5 glasov, Izidor Prinčič 2 glasova, Zdenko Terčič 1 glas. Tri glasovnice so bile bele. Ker ni Corsi dobil absolutne večine glasov (najmanj 8), so morali ponoviti glasovanje.

Pri drugem glasovanju se ni položaj spremenil, razen toliko, da so svetovalci opozicije tokrat gotovo, tako vsaj menimo po številčnih rezultatih, glasovali za Skoka. Ta je namreč dobil 14 glasov in s tem avtomatično postal podžupan, za njim pa so dobili Corsi spet 6 glasov, Terpin spet 5 glasov, Valentin Klanjšček je tokrat dobil prvič 3 glasove, Zdenko Terčič pa spet 1 glas.

Po tem glasovanju so svetovalci volili v tretje, tokrat samo drugega odbornika. Corsi je dobil tokrat 5 glasov, Terpin 5 glasov, pet glasovnic pa je bilo belih.

Zaradi pozne ure je po tem tretjem negativnem rezultatu župan Klanjšček zaključil sejo in obvestil svetovalce, da bo druga čez nekaj dni.

Položaj v števerjanski občini je danes torej tak: imajo župana v osebi Stanislava Klanjščka, imajo podžupana v osebi Armanda Skoka, nimajo pa še drugega odbornika, in seveda niti dveh namestnikov. V Števerjanu upajo, da bo nesporazum kmalu odpravljen, da bi tako tudi števerjanska občinska uprava pričela z rednim delovanjem.

Novi župani na Goriškem

Tudi v občini Starancan so izvolili župana. Seja je bila v soboto zvečer, za župana je bil spet izvoljen komunist Ottone Zanolla, ki je na nedavnih volitvah načeloval listi kandidatov levičarskih strank KPI, PSI, PSIUP. Poleg župana so izvolili še štiri odbornike in dva namestnika. V opoziciji so štirje svetovalci KD.

Župane in odbore so volili že v vseh manjših občinah, kjer so volili z večinskim sistemom. Manjkajo le Števerjan in Dolenje. V vseh večjih občinah pa niso še sklicali občinskih svetov.

Razdeljevanje sladkorja in kave proste cone

Trgovinska zbornica javlja, da so pričeli razdeljevati v trgovinah mesečne obroke sladkorja in kave za tekoči julij. Prebivalci občin Gorica in Sovodnje lahko dobijo kilogram in pol sladkorja in 300 gramov kave na osebo, prebivalci ostalih občin v pokrajini pa po 1 kilogram sladkorja in 220 gramov kave na osebo.

Blago je treba prevzeti do konca julija.

Na sedežu trgovinske zbornice je moč dobiti izredna nakazila za zavode in menze.

V NEDELJO NA TRGOVINSKI ZBORNICI

Podelitev diplom uslužbencem in delodajalcem za zvestobo delu

Govoril je predsednik zbornice Lupieri - Nagrajeni so bili uslužbenci z najmanj 30 leti službe v istem podjetju

V dvorani goriške trgovinske zbornice je bil v nedeljo praznik. Tokrat se niso zbrali običajni trgovski operaterji, tudi predstavnikov oblasti je bilo malo. Zbrali so se ljudje, ki so trideset, petintrideset, kakšen morda še več let, v službi pri enem in istem podjetju, ljudje, ki so vrsto desetletij prečepeli v isti trgovini za prodajnim pultom ali pa v isti tovarni ter v njej morda poznajo vse stroje, od najstarejših do najmodernejših.

Tokrat so se zbrali veterani dela, katerim je trgovinska zbornica izročila, kot vsako leto, posebno diplomo. Na svečanosti je govoril predsednik zbornice geom. Lupieri, ki je poudaril važnost te zvestobo delu, ki jo je danes težko ponavljati. Za njim je spregovoril, v imenu v preteklih letih nagrajenih uslužbencev mojster dela Giovanni Pausig.

Nagrajevanju uslužbencev je sledila podelitev nagrad trgovcem in industrijcem ki imajo pri nas svoje podjetje najmanj 50 let, obrtnikom, ki imajo na Goriškem svoje delavnice najmani 25 let ter lastnici podjetja Glemar, ki je na nedavni mednarodni razstavi v Turinu dobilo vrsto nagrad za vsoje izdelke iz usnja.

Odvzeto šofersko dovoljenje

Goriška prefektura javlja, da so s poenostavljenim postopkom odvzeli šofersko dovoljenje Romanu Perceu, ki je v prehitri vožnji povzročil nesrečo na njemu nasprotni strani cestišča.

Šolske vesti

Na klasični gimnaziji-liceju s slovenskim učnim jezikom in na **višjem učiteljišču** s slovenskim učnim jezikom v Ulici Croce se vršijo vpisovanja dijakov za prihodnje šolsko leto v vse razrede zgoraj omenjenih šol. Tajništvi sta odprti vsak delavnik od 10. do 12. ure do vključno 22. julija.

Ravnateljstvo Državnega strokovnega zavoda za trgovino s slovenskim učnim jezikom v Gorici, Ul. Seminario 7, sporoča, da se vrši vpisovanje dijakov za prihodnje šolsko leto v vse tri razrede vsak delavnik do vključno 22. julija in sicer od 10. do 12. ure. Priporočamo staršem, da vpišejo svoje otroke v tem roku in naj po možnosti ne čakajo zadnjih dni.

Ravnateljstvo Slovenske niže srednje šole v Gorici, Ul. Randaccio, sporoča, da se vrši vpisovanje dijakov za prihodnje šolsko leto v vse tri razrede vsak delavnik do vključno 22. julija in sicer od 10. do 12. ure. Priporočamo staršem, da vpišejo svoje otroke v tem roku in naj po možnosti ne čakajo zadnjih dni.

Razna obvestila

V Slovenskem dijaškem domu v Gorici bo tudi letos počitniški tečaj za popravne izpite s pričetkom v sredo, 5. avgusta ob 8.30. Starši prizadetih otrok se lahko pozanimajo za podrobnejša pojasnila in prijave pri upravi Doma, ki je zainteresiranim na razpolago vsak delavnik od 10. do 12. ure.

Izleti

Slovensko planinsko društvo v Gorici priredi v nedeljo, 19. julija enodnevni družinski izlet na Veliko planino in v Kamniško Bistrico. Vpisovanje se vrši na sedežu SPD, Ul. Malta 2, tel. 24-95.

Kino

VERDI 17.15—22.00: «Così dolce, così perversa», C. Baker in J. L. Trintignant; italijanski film v barvah, mladini pod 18. letom prepovedan.
CORSO 17.30—22.00: «Alta fedeltà», C. Azanavour, N. Manfredi in M. Vitti; italijanski film, mladini pod 18. letom prepovedan.
MODERNISSIMO Zaprto zaradi počitnic.
VITTORIA 17.30—21.30: «Femmina ridens», F. Lery in D. Lassander; italijanski film v barvah, mladini pod 18. letom prepovedan.
CENTRALE Zaprto zaradi počitnic

Tržič

AZZURRO Zaprto zaradi počitnic.
EXCELSIOR. 17.30: «Le bambole», G. Lollobrigida in N. Manfredi; film je v barvah.
PRINCIPE 18.00: «Noi due sconosciuti», film je v barvah.

Nova Gorica

SOČA «Jezec brez milosti», ameriški barvni film — ob 18.15 in 20.15.
SVOBODA (Šempeter) «Taras Bulba», ameriški barvni film — ob 18.30 in 20.30.
DESKLE Prosto.
RENCE «Helga in Mihajlo», zapadnonemški barvni film — ob 20.30.
PRVAČINA «Mat Helm ureja račune», ameriški barvni film — ob 20.30.
ŠEMPAS Prosto.
KANAL Prosto.

DEŽURNI LEKARNI
V GORICI

V Gorici je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna ALESANI, Ul. Carducci 18, tel. 22-68.

V TRŽIČU

V Tržiču je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna Al Redentore, dr. De Nordis, Ul. F.lli Rosselli 23, tel. 72340.

Tudi v našem uredništvu sprejemamo prispevke za šolo-spomenik v Cerknem

POROČILO TRGOVINSKE ZBORNICE ZA JUNIJ

Industrijska dejavnost je bila na Goriškem na zadovoljivi ravni

Proizvodnja je normalno tekla v vseh tovarnah - Povečan promet z blagom na letališču v Ronkah - Med ANAS in deželo podpis konvencije o gradnji drugega odseka avtoceste

V preteklem juniju je bila industrijska proizvodnja na zelo zadovoljivi ravni, tako trdi mesečno poročilo goriške trgovinske zbornice, in v tem razdobju sta se pričela konkretno reševati dva problema, s katerima so se gospodarski krogi v Gorici in Tržiču bavili precej časa. Rešeni sta bili vprašanji obstoja dveh tovarn, tj. Nuova San Giorgio v Gorici in Solvay v Tržiču.

Kar se tiče tovarne Nuova San Giorgio v Gorici so odgovorni politično - gospodarski krogi (tovarna je namreč državna) prišli do spoznanja, da je treba vendarle nehati z okostenelo proizvodnjo tekstilnih statev. Ustanovljena je bila nova družba, Officine Meccaniche Goriziane, ki je prevzela obstoječe tovarniške naprave in ki bo izdelovala nadomestne dele za traktorje velikega turinskega podjetja FIAT. Predvidene so investicije v višini pol milijarde lir, kmalu bodo pričeli z obnovitvenimi deli v tovarni, proizvodnja naj bi stekla že letos. Predvideno je, da bo tovarna zaposlila še več delovne sile, kot je je bilo v stari tovarni tekstilnih statev.

Po nesrečnem zaključku poizkusa ameriške tovarne Phoenix, se je stara tovarna Solvay vendarle odločila in na mestu nekdanje tovarne bo zgradila nove tovarniške oddelke, kjer bo tovarna Nest-Pack, v kateri ima važno besedo koncern Solvay, predelovala plastične mase. Tudi tu so investicije precejšnje, menijo, da bodo v tovarni zaposlili 300 enot moške delovne sile.

V juniju je ladjedelnica v Tržiču sporočila, da bodo na desnem bregu kanala ob ladjedelnici zgradili pomol, ob katerem bodo lahko pristajale ladje s 7.000 tonami, s katerih bodo izkrcavali jeklene plošče, ki jih potrebujejo za gradnjo velikih ladij. Na tak način bi bilo delo pri izkrcavanju blaga za ladjedelnico zelo poenostavljeno.

V drugih tovarnah kovinarske industrije je delo v juniju potekalo normalno. Položaj je bil zadovoljiv tudi na tekstilnem področju. Tovarna v Sovodnjah se ugodno razvija in v njej opravljajo neka obnovitvena dela ter istočasno obnavljajo nekatere stroje, na vidiku je tudi modernizacija v podgorski predilnici.

Normalno je bilo poslovanje tudi v tovarnah drugih strok na Goriškem.

Na področju javnih del sta deželna uprava in ANAS padpisala konvencijo o finansiranju in gradnji drugega dela avtoceste Gorica-Villesse.

Tudi gradbena dejavnost se je razvijala zelo zadovoljivo. Podatki o tej dejavnosti se sicer nanašajo na trimeesčje marec - april - maj in niso še znani podatki za junij. V tem trimesečju so dokončno zgradili v vsej pokrajini 57 stanovanjskih zgradb s 398 stanovanji in 12 zgradb namenjenih gospodarstvu. Istočasno so na pristojnih občinskih uradih zasebniki in gradbena podjetja vložili prošnje za gradnjo 70 stanovanjskih zgradb s 134 stanovanji, ter za gradnjo 25 gospodarskih poslopji.

Pri teh številkah opazimo, da je število stanovanjskih zgradb, ki so bile dokončane manjše od števila komaj načrtanih zgradb. Vendarle gre v prvem primeru za 398 stanovanj, v drugem pa le za 134 stanovanj. To pomeni, da so v zgoraj omenjenem razdobju dokončali večstanovanjske zgradbe, za katere so bili načrti vloženi še v letu 1968, sedanje zgradbe pa so v večini ene ali dvostanovanjske.

Naš pregled ne bi bil popoln če ne bi tu omenili še velikega porasta prometa v tržiškem pristanišču (o tem smo že poročali) in tudi porasta v prometu z blagom na letališču v Ronkah. Promet potnikov na ronškem letališču pa je ostal na običajni ravni.

Najboljši med slovenskimi dijaki

Silvan Bevčar
2 razred nižje gimnazije

Nataša Sirk
3. razred nižje gimnazije

Onorina Monti
2. razred nižje gimnazije

V bolnišnici seja notranje komisije

Prvič se je sestala notranja komisija goriške splošne bolnišnice, ki so jo uslužbenci izvolili pred kratkim. Na prvi seji so člani te komisije razpravljali o notranjem položaju v bolnišnici in ugotovili, da obstajajo številne pomanjkljivosti, ki jih bo treba v najkrajšem času odpraviti. Ugotovili so tudi, da bo treba rešiti zadeve, ki si tičejo osebja bolnišnice. O svojih zahtevh bodo seznanili vodstvo bolnišnice.

Poletni urnik slovenskih ustanov

V uradih slovenskih organizacij in ustanov (SKGZ, SPZ, SPD, Dijaška matica, itd.) v Ulici Malta 2, bodo jutri, 15. julija, uvedli poletni urnik od 7.30 do 13.30. Popoldne bodo uradi zaprti. Urnik bo veljal do 31. avgusta.

Uspel izlet SPD

Krasno vreme je nagradilo goriške slovenske planince, ki so šli v soboto popoldne iz Gorice, da bi se povzpeli na Veliko Škrbino in na Razor planino. Že v soboto popoldne so dosegli vrh Vogla 1992 m) in nato prenočili v koči na Razor planini, v nedeljo pa so šli na vrh Velike Škrbine (2054 m), od koder je bil prekrasen razgled na vse Julijce. Udeleženci pravijo, da so malokdaj imeli tako lepo in jasno vreme. Zaradi tega so se z izleta vrnili zelo zadovoljni.

VESTI Z ONKRAJ MEJE

Na občini v Novi Gorici preučujejo probleme ob meji

Nova knjiga o vlogi občine v jugoslovanski družbi - V Črnem vrhu gradijo nov hotel

Komisija za usklajevanje stikov z zamejstvom, ki deluje pri skupščini novogoriške občine, je sprejela program svojega delovanja. Zlasti bo proučevala razmere in probleme, ki nastajajo zaradi lege novogoriške občine ob meji z Italijo. Komisija bo tako pripravila pogovor o možnostih investiranja tujega, torej tudi italijanskega, kapitala v občini ter o vlogi sporazumov za blagovno izmenjavo med obmejnimi območji Jugoslavije in Italije. Nadalje bo analizirala probleme s področja političnih odnosov med Jugoslavijo in Italijo ter razpravljala o povezavi med cestnimi sistemi obeh dežel, na področju od Villes do Gorice oziroma Nove Gorice.

Delovni program komisije predvideva tudi razpravo o pobratenju Nove Gorice s kakim tujim mestom ter analizo zakonskih zvez, ki jih občani na Goriškem sklepajo z italijanskimi državljani. Znano je, da je zlasti precej dekliet iz jugoslovanskega obmejnega področja, ki se poročajo v Italijo.

Cankarjeva založba v Ljubljani je izdala knjigo z naslovom «Občina in občan». Njen avtor je predsednik okrožnega sodišča v Novi Gorici in bivši podpredsednik novogoriške občine Jožko Humar. V knjigi je na dokumentiran in zanimiv način prikazal vlogo občine in občana v jugoslovanski socialistični družbi. Pri tem je avtor upošteval številne izkušnje, ki jih je pridobil s svojim dolgoletnim javnim in družbeno-političnim delovanjem v Novi Gorici.

Knjiga naj bi predvsem služila kot praktičen pripomoček za delo odbornikom občinskih skupščin in občanom, ki delajo v krajevnih skupnostih. Predgovor k novi knjigi je napisal sekretar za pravosodje in občo upravo republike Slovenije dr. Viktor Damjan.

V Črnem vrhu nad Idrijo so začeli graditi prvi hotel. Investitor je avtobusno in turistično podjetje «Slavnik» iz Kopra, ki je tudi sicer prevzelo skrb za razvoj celotnega turizma v tem kraju ob robu Trnovskega gozda. Ta prvi hotel v Črnem vrhu bo imel na voljo okoli 200 ležišč ter ga bodo izročili namenu do jeseni. Pozneje bodo hotel razširili in povečali ter ob njem zgradili tudi kopalni bazen zaprtega tipa.

Črni vrh je znano središče za zimski in poletni turizem. Med gosti so tudi v tej sezoni najbolj številni Tržačani in Goričani.

M. D.

Globoko presunjeni sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša draga in nepozabna

HELENA ROŽIČ por. PODVERŠIČ

Njeno blago srce je nehalo biti včeraj.

Pogreb bo danes, v torek, 14. julija ob 19. uri iz hiše žalosti v Števerjanu na domače pokopališče. Že v naprej se zahvaljujemo vsem, ki jo bodo spremili na njeni zadnji poti

Soprog Hermenegild, sinovi Bruno, Anton in Franc, snahe in vnuki

Števerjan, 14. julija 1970.

Pogrebno podjetje Prešeren — Gradiška

Z NEDELJSKEGA PARTIZANSKEGA TABORA NA OPČINAH

A. Škerk: «Od oblasti zahtevamo dokončno uzakonitev vseh pravic»

S proslavo 25-letnice osvoboditve sovpada tudi 50. obletnica požiga Narodnega doma - Nastop domačih pevskih zborov, plesne skupine « F. Marolt» iz Ljubljane in godbe na pihala iz Prvačine

«Letošnji, peti partizanski praznik je izredno pomemben, ker sovpada s 25. obletnico, ko smo odložili naše zmagovito orožje ter začeli novo življenje v miru in svobodi. Četrt stoletja je, odkar so naši bratje onstran meje, v osvobojeni domovini, pričeli z gradnjo lepšega in pravičnejšega življenja. Na poti socializma so veliko dosegli, za kar jim čestitamo in hkrati želimo še veliko uspehov.»

«V tem povojnem času tudi mi, ki smo ostali kot narodna manjšina v italijanski republiki, nismo ostali križem rok. Še tesneje smo se povezali z italijanskim delavskim gibanjem, v katerem smo imeli najbolj zanesljivega zaveznika in prijatelja. Prizadevali smo si, ohraniti in razširiti ideale NOB ter utrditi bratstvo med tukaj živečima narodoma, kar je največje jamstvo za nadaljnje narodnostne in socialne pridobitve... Neprenehoma smo se zavzemali za pridobitev in uzakonitev vseh narodnih pravic, ki jih predvidevajo republiška ustava, deželni statut, londonski sporazum in druge mednarodne listine. V tem razdobju smo nekaj tudi dosegli. Če danes živimo ob najbolj odprti meji na svetu in če se odnosi med Italijo in Jugoslavijo ugodno razvijajo, gre zasluga deloma tudi našemu prizadevanju.»

«Z velikimi žrtvami smo si pridobili nekatere pravice, od šolskega pouka v materinem jeziku in dvojezičnosti v občinskih upravah podeželskih občin, do nekaterih dvojezičnih obcestnih napisov po kraških vaseh itd. Vse to pa ni dovolj, ker smo še daleč od tega, kar nam po vseh pravicah pripada. Od oblasti zahtevamo dokončno uzakonitev še preostalih pravic, med drugim tudi pravico do uporabe slovenščine v vseh javnih uradih in ustanovah, koder živi naša narodnostna skupnost. Skrajni čas je, da se spopolnijo naše šole in uredijo vprašanja, ki jih že dolgo postavljajo naši šolniki. Lansko leto nam je bila obljubljena otvoritev strokovnega zavoda v Trstu. Po zadnjih vesteh so oblasti na to obljubo pozabile in vse kaže, da niti letos ne bomo imeli strokovne šole. Ob tej priložnosti, ko namreč omenjam šole, smatram za svojo dolžnost, pozvati vse starše, ki imajo šoloobvezne otroke, naj jih vpišejo v slovensko šolo. Res je, da imamo pravico do slovenske šole, vendar pa je tudi naša dolžnost, dolžnost slehernega Slovenca, da svoje otroke pošlje v slovensko šolo.»

«Letošnji partizaski tabor sovpada tudi s 50. obletnico prvih fašističnih napadov proti tržaškemu delavstvu in še posebej proti Slovencem, proti njihovim ustanovam. Prav na jutrišnji dan, pred 50 leti, so pobesnele fašistične tolpe zažgale naš Narodni dom. S tem zločinom je bil zadan strašen udarec vsej slovenski skupnosti in neprecenljiva škoda, ki smo jo utrpeli, nam še ni bila poravnana.»

«Čeprav smo fašizem premagali, ga še nismo zatrli. Fašisti ponovno dvigajo glave, razbijajo naše spomenike, po mestnih ulicah in tudi že po podeželju pišejo fašistična gesla. Po naših vaseh krožijo v skupinah, oblečeni v čudne obleke prepevajoč fašistične popevke. Ob nedeljah se te skupine klatijo po ogradah našega Krasa, kjer da se vadijo proti neki namišljeni gverili. Vtem ko obsojamo to početje, pozivamo oblasti, naj te provokacije preprečijo.»

Tako smo na kratko strnili glavne misli, ki jih je na nedeljskem 5. zapovrstnem partizanskem taboru na Opčinah izrekel narodni poslanec Albin Škerk na dvorišču openskega Prosvetnega doma pred množico ljudi, ki je kljub izredni vročini prišla na to že tradicionalno prireditev, ki jo organizira openska sekcija Zveze bivših partizanov ANPI. Albin Škerk je v svojem govoru omenil tudi sedanjo vladno krizo, razmere, ki so do nje privedle in poudaril tudi naše zahteve do oblasti, in sicer zahtevo po uzakonitvi vseh naših narodnostnih pravic, med drugim tudi zahtevo, naj se pospeši rešitev prošenj, ki so bile lansko leto predložene za uradno priznanje kvalifikacije borcev vsem tistim bivšim partizanom in aktivistom, ki niso predložili prošnje v prvi povojni dobi.

Za Albinom Škerkom je namesto odsotnega Eugenia Laurentija nagovorila množico v italijanščini bivša poslanka Marina Bernetičeva, ki je poudarila 50-letnico požiga Narodnega doma, torej fašistični zločin, na katerega je tedanja napredna mladina odgovorila z odporom, ki je terjal veliko žrtev ter z uporom, z narodnoosvobodilno borbo, ki je tudi zahtevala veliko žrtev in v tem svojstvu bivši borci, antifašisti, Italijani in Slovenci, tudi danes poudarjajo svoj odpor proti tistim, ki bi hoteli tudi pri nas uvesti polkovniški režim.

Preden sta spregovorila Albin Škerk in Marina Bernetičeva, je množico in goste pozdravil v imenu openske sekcije Zveze bivših partizanov Danilo Štubelj, godba na pihala iz Prvačine je zaigrala «Internacionalo», pevski zbor domačega prosvetnega društva «Tabor» pa je zapel Prešernovo «Zdravljico» v Vrabčevi verziji. Nato so se pevcem openskega prosvetnega društva pridružili še pevci prosvetnih društev iz Padriče in Trebč in skupni mešani pevski zbor je zapel več partizanskih pesmi in zaključil s Simonitijevo-Venturinijevo «Vstajenje Primorske», s čimer se je zaključil glasbeni del sporeda.

Sledil je drugi del kulturnega sporeda, in sicer nastop akademske folklorne skupine «France Marolt» iz Ljubljane, ki je prikazala občinstvu rezijanske narodne plese, narodne plese iz Bele Krajine, gorenjske, posavske, slavonske in bosanske plese. Množica je izvajanjem narodnih plesov sledila z veliko pozornostjo in z navdušenjem nagrajevala sleherni ples, pogosto se je usulo ploskanje med samim izvajanjem, kajti kljub vsej že neznosni vročini so skupine ljubljanskih plesalcev plesale tako popolno, na niso navdušile le ljubitelje folklornih plesov, pač pa prite[illegible]ile tudi tiste, ki se sicer nad tem narodnim bogastvom ne navdušujejo. Dobri, celo odlični so bili tudi glasbeni ansambli, ki so spremljali izvajanje plesov.

Pred samim začetkom slavja, ob raznih premorih in po končanem nastopu ljubljanskih plesalcev pa je zelo požrtvovalno igrala pod vodstvom Marja Janžiča godba na pihala iz Prvačine, ki je igrala tudi pozno v večer za ples.

Hkrati s slavjem, ki je bilo na velikem dvorišču openskega Prosvetnega doma, je bila v dvorani istega doma velika razstava narodnoosvobodilne borbe moramo reči, da se je PD «Tabor» zelo potrudilo in pripravilo lep prikaz naše velike zgodovinske dobe. Čeprav je bilo določeno, da bo razstava NOB zaključena ob 10. uri zvečer, se je ogled razstave podaljšal, kajti tolikšno je bilo število ljudi, ki so se pomikali ob velikih panelih, na katerih so bili črteži, fotokopije, slike in razni predmeti iz NOB, ki so bivše borce in odrasle ljudi spominjali na težko vendar slavno dobo, mlade ljudi pa na našo veliko zgodovino iz polpretekle dobe. In ob tem z veseljem ugotavljamo, da si je razstavo ogledalo zelo veliko mladih ljudi.

Še nikoli ni bilo na partizanskem taboru na Opčinah toliko ljudi kot letos. Pogled na del množice.

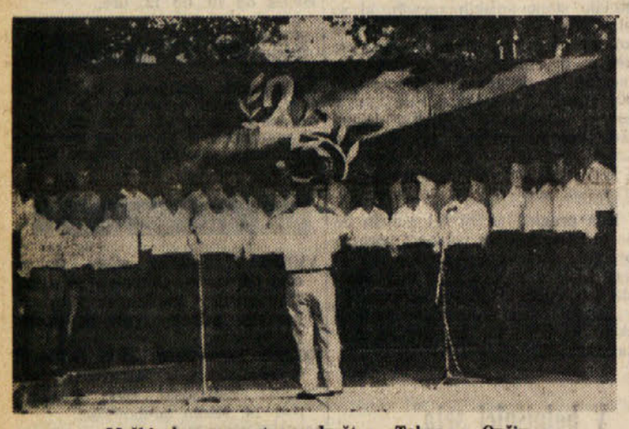

Moški zbor prosvetnega društva «Tabor» z Opčin

Openskemu zboru so se pridružili pevci in pevke p.d. iz Trebč in Padriče in so skupaj zapeli več partizanskih pesmi. Na harmoniki jih je spremljal Oskar Kjuder.

Plesni ansambel «France Marolt» iz Ljubljane je nastopil z nizom slovenskih in hrvaških plesov.

Godba iz Prvačine je neutrudno igrala ves popoldan in večer.

PLOD FANTAZIJE IN ČASOPISNIH RAC?

Leteči krožnik nad Beogradom

Z Maksimira so spustili meteorološko sondo

Kakor poročajo jugoslovanski listi, je v soboto zvečer letel nad Beogradom «leteči krožnik». Ob 20.24 torej ob 21.24 po našem času so prebivalci Novega Beograda opazili na nebu «plamenečo kroglo», ki da je letela z velikansko naglico od 400 do 600 km na uro. «Leteči krožnik» je izginil za Banovim brdom.

Iz jugoslovanskega tiska nadalje povzemamo, da so se nekaj dni pred tem širili po Beogradu in njegovi okolici glasovi o skorajšnjem koncu sveta, ker da bo naša Rimska cesta trčila z neko meglico ozvezdja Device. O tej nevarnosti je pisal tudi beograjski večerni tisk, ki je ustvaril razpoloženje ki je bilo kot nalašč za pojavitev «letečega krožnika».

Vendar pa je vredno poudariti, da je «ognjeno kroglo» videlo več ljudi, med katerimi je tudi časnikar Ika Marinković, ki je pojav tudi fotografiral, pilot JAT Dušan Krstić, ki je zaradi svojega poklica z nebesom bolj domač, je tudi videl «leteči krožnik». Toda na sekretariatu za notranje zadeve o «letečem krožniku» ne vedo ničesar, in tudi na beograjski policiji ne, ker preleta «neznanega nebesnega predmeta» ni nihče prijavil. Tudi na beograjskem letališču ni nihče opazil nebesnega pojava, ki je toliko razburil Beograjčane.

«Neznano nebesno telo» so v soboto zjutraj videli tudi nad Zagrebom. Bilo je to okoli 5. ure zjutraj. Toda vojaška kontrola nebesa in kontrolna služba civilnega letalstva nista registrirali tega pojava. Kar z drugimi besedami pomeni, da radarska služba ni zabeležila tega, kar so zabeležile oči nekaterih Zagrebčanov.

Morda pa bi se zagrebški «leteči krožnik» dal razložiti z vestjo, ki so jo dali v meteorološkem zavodu v Maksimiru, kjer so rekli, da so ob tretji uri zjutraj spustili meteorološko sondo.

Festivali «pop» glasbe se vedno bolj širijo po svetu. Tudi v Franciji so hippijevske struje in dolgolasci želeli prirediti tak festival in so si za to izbrali kraj v bližini belgijske meje. To jim sicer ni uspelo, kljub temu pa bodo mogli organizirati svoj festival v kraju Aix En Provence prve tri dni v avgustu.

Da bi pa festival ne izpadel kot podobne prireditve v ZDA ali v Veliki Britaniji so Franzozi že vse pripravili za prireditev. Področje je že urejeno, uredili so tudi parkirni prostor, telefonsko celico, barvne žaromete, tiskovni urad in za vsak slučaj tudi porodniśnico.

* * *

NEW YORK, 13. — V ZDA že štiri leta prirejajo festival hindu imenovan Rathayatra. Gre za verski obred, med katerim petnajst metrov dolgi vozovi peljejo po mestnih ulicah podobe gospodarjev sveta. Letos so obred priredili v hippijevski mestni četrti Hight — Ashburyju v San Franciscu, od koder so vozovi krenili k morju. Obreda se je udeležilo 50.000 ljudi, od katerih so bili mnogi oblečeni v oranžne halje orientalskih menihov.

* * *

FRANKFURT, 13. — Ob priliki obletnice Goethejevega rojstva podeljuje mesto Frankfurt literarno nagrado poimenovano po velikem pisatelju. Letošnjo nagrado so v Frankfurtu dodelili madžarskemu filozofu Georgyju Lukacsu, 85-letnemu filozofu bodo nagrado izročili 28. avgusta, na dan Goethejevega rojstva.

Angleško-jug. koprodukcija

LONDON, 13. — Angleška filmska družba «Pageant Enterprises» je sklenila z neko jugoslovansko družbo pogodbo za realizacijo britanskih filmov v Jugoslaviji v vrednosti dveh milijonov dolarjev. Britanska družba bo poskrbela za organizacijo in produkcijo filmov ter za njihovo distribucijo na zahodu, jugoslovanska družba pa bo sodelovala in poskrbela za distribucijo filmov na vzhodu.

* * *

AIX EN PROVENCE, 13. —

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Skušajte sami dosečí to, kar vam odreka sreča. Za dosego postavljenega cilja bo potrebnih še precej naporov.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Pazite se pred prijateljem, ki hoče od vas imeti denar. Ne obljubljajte nikomur podpore v zameno za zaupanje.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Prišlo bo do poskusa, da bi vas z ukano razorožili. Preveč ste radodarni in zapravljivi.

RAK (od 22.6. do 22.7.) V svojem delu si čimprej začrtajte pot, po kateri boste hodili. Medsebojno spoštovanje bo najtrdnejša podlaga prijateljstva.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Nekoliko vzburkani trenutki za vse, ki se ukvarjajo s samostojno dejavnostjo. Da bi preprečili tuje posege, bodite bolj zadržani.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Zelo ugodni pogoji za koristne investicije. Prejeli boste simpatično vabilo s strani svoje stare ljubezni.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Prenehajte z dejavnostjo, od katere nimate nobene koristi. Vzdušje med vami in ljubljeno osebo bo napeto.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) V svojem delu boste doživeli presenečenje. Pokažite večje razumevanje do osebe, ki je potrebna pomoči.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Dan je ugoden za one, ki se ukvarjajo s trgovino. V neki čustveni zadevi boste naleteli na odpor.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Podprite neko finančno pobudo vašega sodelavca. Ne dovolite, da bi vas premagala utrujenost.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ne govorite preveč o svojih bodočih načrtih. Manjše nevšečnosti v družini.

RIBI (od 20.1. do 20.3.) V novih okoliščinah se boste oprli na nekatera koristna zavezništva. Utrdili boste družinsko srečo.

Zbirka plošč ital. proze in gledališča

RIM, 13. — Založba «Sansoni accademia editori» je izdala antologijo plošč z naslovom «Le grandi voci della poesia, della prosa e dei teatro italiano». Zbirka vsebuje najboljša dela italijanske literature, urejena po zgodovinsko-kritični metodi, tako da javnosti prikaže literarne osebnosti in tokove v njihovem nastanku in celovitosti. Včasih so teksti celi, drugič le v odlomkih, kot je pač zahteval oris literature.

Zbirko sestavlja 30 plošč, ki so razdeljene v pet skupin po šest plošč. Zadnja skupina je posvečena italijanskemu gledališču. Trideset je tudi interpretov literarnih del, med njimi so Giorgio Albertazzi, Vittorio Gassman, Valentina Cortese, Tino Buazzelli, Anna Maria Guarnieri, Tino Carraro, Anna Proclemer, Alberto Lionello, Carlo Ninchi, Renzo Ricci in Gianni Santuccio. Nekatere plošče so v obliki monografije in so posvečene izključno Petrarki, Boccacciu, Foscolu, Leopardiju, Manzoniju, Carducciju, Vergi, Pascoliju, D'Annunziu in Pirandellu, Vsaka plošča je istočasno stereo in mono in ima dodatne tekste, ki so posneti.

Rafael Perhauc:

Delež Slovencev pri uporu mornarjev v Boki Kotorski leta 1918

XXI

Objavljamo izvlečke iz dnevnika kapitana fregate *Antona Dolenca*, ki je poveljeval križarki Sant Georg preden je prišlo do upora.

Pomorski muzej Sergeja Mašere v Piranu je pred nedavnim obogatil svoje zbirke s tremi zajetnimi dnevniki, ki jih je pisal *Anton Dolenc* od 26. VII 1914 dalje. Tretja knjiga, iz katere povzemamo naslednje izvlečke, se konča z dnem 5. oktobra 1917. Nadaljevanje bi bilo najbolj zanimivo, žal pa ta knjiga ni ohranjena. Dolenčevi dnevniki so pisani v nemščini. Dolenc je opazil, da je bilo na Georgu marsikaj gnilega in korumpiranega. Proti temu se je boril. Vse, kar je Dolenc ugotovil na Georgu kot negativno, se je po uporu prav to omenjalo kot delne vzroke za upor.

Dolenc je napredoval v čin kapitana bojne ladje 1. novembra 1917. Ker je bil po formaciji mornarice predviden za komandanta Georga pomorski oficir čina kapitana fregate, se je Dolenc kmalu po napredovanju izkrcal. Na njegovo mesto je prišel kapitan fregate Huber, ki je bil komandant Georga v času upora. Naše opombe so v oklepajih.

27. 3. 1917. Danes sem se vkrcal na Sankt Georga kot komandant.

9. 4. Gospa Pjerotić *(žena poročnika bojne ladje Pjerotića, ki je bil vkrcan na Georgu)* tiči ves dan na ladji. Radoveden sem, če se bo tako nadaljevalo. V tem primeru bom moral ukrepati, saj se človek vsak hip zaleti v kako žensko, kar ni prijetno za ladijsko življenje.

11. 4. Trudim se, da bi bil z gospodoma iz štaba prav prijazen in korekten. Za moštvo zelo skrbim, da ne bi bili prikrajšani v svojih pravicah.

22. 4. Dopoldan sem spet pregledal oddelek svojega moštva *(posadka na Georgu je štela 628 mož)*. Zelo si želim, da bi vladal tesen kontakt med moštvom in štabom. Z osebnim primerom dajem zgled, kako naj se to izvede.

26. 4. Sedaj ne bi pošiljal nobenih vabil *(verjetno je šlo za proslavo kakega pomembnega datuma, ni pa iz dnevnika razvidno, kakšna proslava naj bi bila)* spričo dejstva, da v mnogih krajih monarhije resnično gladujejo. Tukaj je vse preveč žensk — prava ženska nadvlada.

28. 4. ... osebno sem proti ženskim obiskom na ladji. Zakonske žene so zelo zahtevne.

30. 4. Sedaj ko sem bolj podrobno spoznal tukajšnje razmere, ugotavljam, da je v štabu mnogo gnilega, predvsem zaradi prisotnosti žensk. Tu se npr. uprizarjajo vsak dan dineji, pikniki ipd. in pri tem izvlečejo od bližnjih kmetov njihov zadnji pršut *(pršut kot zamenjava za drugo hrano iz ladijskih zalih)* v času ko vlada v mnogih krajih Avstrije lakota. Če bi imel odločujočo besedo, bi takoj in energično to odpravil. Organizirajo številne vožnje z motornimi čolni, z njimi prevažajo ženske, pri tem se pa vedno govori o pomanjkanju benzina. To je pač svinjarija (Sauwirtschaft). Vse to je očitno, vodstva izdajajo ukaze, ki jih nihče ne upošteva. Pri teh zadevah vlada neverjetna malomarnost.

12. 5. Ženska gospodovalnost je tu v Boki odurna. Zaradi pomanjkanja hrane je naravnost nemoralno, da še vse ženske silijo na ladje. Poleg tega menijo, da na ladji nekaj predstavljajo. Pri zakuskah in večjih pojedinah z raznimi povabljenci, se razmetavajo dragoceni prehrambeni artikli. Proti temu sem brez moči, ker je tudi admiral oženjen in vse to ščiti in v največji meri izkorišča *(na križarki Georg je bil vkrcan tudi admiral Hansa, ki je poveljeval vsej flotilji križark, rušilcev in torpedovk, skupaj okrog 30 ladij)*. Če opazimo kje na morju kak motorni čoln, se prav gotovo v njem vozi kaka ženska. Pri teh vožnjah porabijo po nepotrebnem mnogo bencina, čeprav dobivamo stalno direktive o varčevanju z njim. Le koliko stanejo državo obroki hrane za te ženske, katerim morajo mornarji prinašati hrano z ladij z motornimi čolni ali parnimi barkasami, čeprav nekatere teh žensk stanujejo zelo daleč. To so korumpirane in nemoralne zadeve. Meni je to stanje naravnost odvratno.

16. 6. Danes je počila bomba z našim mojstrom prehrane *(mojster prehrane — Speisemeister. Vsaka večja vojaška ladja je imela svojega «Speisemeistra», edinega civilista na ladji. Ta je prejemal iz ladijskega skladišča suho hrano za oficirje. Del te hrane je zamenjaval pri kmetih ali na trgu za zelenjavo, perutnino itd. ali pa dokupoval, kar je bilo potrebno. Sestavljal je jedilnike in obračunaval oficirjem hrano. Če je šla ladja v kako pomorsko borbeno akcijo, ni bil dolžan ostati na ladji, izkrcal se je tik preden je ladja odplula. V čem je obstajala omenjena «bomba», se iz dnevnika ne more razumeti)*. O tej zadevi sem danes poročal admiralu, ki pa se ni preveč razburil. Osebno ne bi tega mojstra za prehrano nikoli sprejel in bi ga najraje takoj pognal z ladje, vendar imam vezane roke zaradi admirala, kateremu je en obrok premalo in zato računa na protekcijo mojstra za prehrano.

29. 6. Pred 27 leti je bil naš razred v pomorski vojni akademiji proizveden v oficirski čin. Razredni oficir nam je bil tedanji poročnik bojne ladje Anton Haus *(kasnejši veliki admiral Grossadmiral (Haus, Slovenec iz Tolmina)*

6. 8. Danes sem sestavil odredbo, da se družinski člani oficirjev ne bodo smeli več prehranjevati iz ladijskih zalog. Radoveden sem, kako bo to sprejel admiral. Moral sem to napraviti, ker tako kot doslej se ni smelo več nadaljevati.

7. 8. Popoldan sem se pogovarjal z admiralom o moji včerajšnji odredbi. Rekel mi je, da mu je to zelo dobrodošlo itd. Zelo sem zadovoljen, da se je tako končalo, ker me je vse to tlačilo kakor mora.

8. 8. Danes sem zasledil nepravilnosti pri izdajanju hrane iz ladijskega proviantskega skladišča. Odredil sem oba komisarja in proviantskega podoficirja na raport. V teh zadevah imam zelo stroge nazore in ne dovolim nobenih odstopanj od predpisov.

9. 8. Danes sem na raportu prvega komisarja ukoril, drugega pa zaprl za 14 dni *(omenjeni «komisarji» so bili člani prehrambene «komisije» in sicer je bil prvi «komisar» višji podoficir, drugi pa nižji podofocir ali pa mornar)*.

11.. 8. Odkril sem novo površnost pri oficirju, ladijskem računovodji. Kljub mojemu ukazu, da se ne sme prekoračiti pri prodaji hrane, namreč tiste hrane katere prodaja je bila dovoljena, odobrenih maksimumov, je ta oficir kršil to zapoved. Zopet ga bom klical na raport in tokrat strogo ukoril. Je sicer zelo dobro zapisan, name pa ni napravil ugodnega vtisa.

13. 8. Dopoldan sem imel hud prepir z admiralom v zvezi s prehrambnimi zadevami v oficirski in admiralski menzi. Izdal sem namreč ukaz, da se pri izdajanju hrane ne smejo prekoračiti največje dovoljene količine.

Začele so se spletke in admiral se zaradi tega jezi. Razumljivo, toda pomagati mu ne morem. On zahteva mnogo in dobro, plačal pa naj bi malo. Sicer pa mu v splošnem ne morem reči, da beračí. Pri raportu sem najprej okaral civilnega prehrambnega mojstra Kirchnerja, obračunskega oficirja po sem — glede na admiralovo blago stališče v tej zadevi — samo opozoril. Danes sem dal odpoved prehrambnemu mojstru in konec meseca se ga bomo, hvala bogu, rešili. To je pravi Cretineti *(Cretineti je bil menda prvi filmski igralec, ki je nastopal v komičnih vlogah v prvih nemih filmih)*.

14. 8. Včeraj je prevzel kapitan korvete (major) Zipperer na moji ladji dolžnost oficirja vseh detajlov *(Gesammtdetailoffizier — GDO, prvi oficir po komandantu)*. Pravijo, da je za to službo primeren. Bomo videli, kako se bo izkazal. V mladih letih je bil znan kot pijanec in velika baraba *(v originalu Säufer und grosser Lump)* Baje se je zelo poboljšal. *(Spomnimo se, da je Zipperer padel na palubo težko ranjen s strelom iz puške. Da se pa ni «zelo poboljšal» kakor je domneval Dolenc, priča opis pri Plaschki na strani 25, ko opisuje stanje na vojnih ladjah v Boki Kotorski, kjer pravi: «Da gospodje oficirji se spoznajo na slavljenju, spomnite se, kako sta morala dva mornarja na Georgu voditi pijanega prvega oficirja v kabino». Iz procesnih spisov P II, 38 b/3)*.

6. 9. Zadnje dneve imam mnogo nevšečnosti in težav s posadko. Na ladji je mnogo slabih mož, ki bi jih moral prijeti in odstraniti. Tudi več tatov je na ladji.

8. 9. Danes je počila bomba s poštnim podoficirjem, enoletnim prostovoljcem in štabnim strojnim vodnikom Adolfom Rudolfom *(pravilno dvoletnim, kar smo že na drugem mestu pojasnili; bilo pa je v navadi vse imenovati ‚enoletne'. Po izjavi Žužka je bil Adolf Rudolf sudetski Nemec)*. Dokazali so mu, da je poneveril denarne poštne pošiljke in ker je bil pozvan na raport, se je v podoficirskem stranišču obesil. Ob 13. uri smo njegovo truplo izkrcali s predpisanim ceremonialom. Spregovoril sem posadki nekaj besed v vseh štirih jezikih *(Nemško, madžarsko, hrvatsko in italijansko)*. Kako je mogel ta na videz tako natančen in zanesljiv človek napraviti take nesramnosti, nad tem so vsi presenečeni. V splošnem so vsi mnenja, da je samo «krpal»: prvič si je prisvojil denar za kake svoje namene, kasneje pa je z nadoknadnim prisvojenim denarjem mešil stare primanjkljaje.

9. 9. Po pogrebu smo zvedeli, da je Rudolf poneveril številna pisma in vrednostne pošiljke. Če bi bil to prej vedel, bi ga ne bili pokopali z vojaškimi častmi *(zaradi številnih poneverb vrednostnih pošiljk, so bili gotovo prizadeti mnogi mornarji, kar je pri teh stopnjevalo nezadovoljstvo)*.

(Nadaljevanje sledi)

RADIO VELE VIZIJA

TOREK, 14. JULIJA 1970

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Slov. narodne; 12.00 «Pratika»; 12.15 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Duo Russo-Safred; 17.20 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Komorni koncert; 19.10 Naši pomorščaki; 19.25 Basiev veliki orkester; 19.45 Zbor «Vesna» iz Križa; 20.00 Šport; 20.35 Mozartova «Čarobna piščal»; 21.45 Pogled za kulise.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Juke box; 15.45 Radijska priredba.

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 14.00, 15.30, 18.00, 20.15, 23.30 Poročila; 7.40 Glasba za dobro jutro; 8.40 Vesela glasba; 9.45 Plošče; 10.00 Juke box; 10.15 Uspeli motivi; 10.30 Parada plošč; 10.45 Glasbeni vrtiljak; 11.15 Plošča sledi plošči; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 14.05 Jugoslavija v svetu; 14.15 Ansambel lahke glasbe; 14.30 Operne arije; 15.15 Uspeli motivi; 16.30 Melodije za vsakogar; 17.00 O morju in pomorstvu; 17.20 Poje Stane Mancini; 17.30 Počitniški vrtiljak; 18.10 Pevec dneva; 18.45 Ritmi za mladino; 19.15 Mala biblioteka; 19.30 Dva violinska virtuoza; 20.00 Orkester Ray Ellis; 20.30 Prenos RL; 22.10 Motivi za vsakogar.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Jutranje pesmi; 9.06 Vi in jaz; 11.30 Plošča za poletje; 12.10 Kontrapunkt; 13.10 Povedali so nam, da je poletje; 16.00 Beethovnove skladbe; 16.30 Program za mladino; 18.45 Oddaja za bolnike; 19.05 Počitnice v glasbi; 19.20 Luna park; 20.20 Bizet: Carmen.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 8.40 Poje tenorist G. Sinimberghi; 9.00 Plošča za poletje; 9.35 Orkester; 10.00 Radijska priredba; 10.15 Poje Fred Bongusto; 10.35 Telefonski pogovori; 14.00 in 16.50 Zakaj in kako?; 14.05 Juke box; 15.00 Poljudna enciklopedija; 15.40 Edelhagen in njegov orkester; 16.00 in 16.35 Plošča za poletje; 17.55 Glasbeni aperitiv; 18.50 Nocoj smo gostje pri... 19.30 Po večernih vesteh Tour de France; 20.10 Pisan spored; 21.40 Nove pesmi; 22.10 Mozartove skladbe; 22.43 Radijska priredba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.15 Sodobna ital. glasba; 11.45 Baročne kantate; 12.20 Pizzetti, Milhaud, Stravinski; 14.00 Skladbe zi pihala; 14.30 Plošče; 15.30 Simf. koncert; 17.10 Brahmsov trio štev. 3; 18.15 Lahka glasba; 18.45 Manjšine v ZDA; 19.15 Večerni koncert; 20.30 Geminianijevi koncerti za godala in bas; 21.30 Rimska glasbena srečanja 1970.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 8.45 Honnegerjeva simfonija štev. 2; 9.15 Polifonija; 10.00 Čajkovski: Hamlet (uvertura); 12.20 Vivaldijeva sonata opus 4; 13.30 Portret avtorja; 14.15 Antologija interpretov; 15.30 Lahka glasba.

SLOVENIJA

8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 18.00, 20.30 Poročila; 7.30 Informativna oddaja; 7.50 Beseda na današnji dan; 9.10 Operna matineja; 10.05 Počitniško popotovanje od strani do strani; 10.25 Slovenske narodne v priredbi za zbor; 10.45 Pihalni orkester milice iz Ljubljane; 11.15 Pri vas doma; 13.10 Z repertoarja znanih violončelistov; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Lepe melodije; 14.30 Priporočajo vam; 15.10 Inštrumentalne skladbe za mladino; 15.25 Mladinska oddaja; 15.40 Prijetni zvoki; 16.30 Glasbeni intermezzo; 16.40 Jules Massenet: Arije iz opere «Manon»; 17.00 Vsak dan za vas; 18.10 Popoldanski koncert; 19.15 V torek na svidenje!; 20.00 Lahko noč, otroci!; 20.15 Ansambel Henčka Burkata; 21.00 Prodajalna melodij — stereo; 21.30 Radijska igra; 22.38 Majhen koncert lahke glasbe; 23.15 Jugoslovanska glasba; 00.05 Literarni nokturno; 00.15 Popevke; 00.40 Orkester J. Wolfe.

ITAL. TELEVIZIJA

15.15 Tour de France; 18.15 Spored za mladino; 19.45 Športne vesti in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Teatro inchiesta štev. 27; 22.25 Srečanje s Francom Corellijem; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Iz dneva v dan; 22.05 Pesmi iz Salsomaggiore.

JUG. TELEVIZIJA

21.00 Poročila; 19.15 Obzornik; 19.30 Tiktak: Muca Copatarica; 19.45 Risanka;

20.00 V prihodnosti bomo živeli — reportaža iz Trsta ob 25-letnici osvoboditve;

20.30 Epidemiologija v prometu; 21.35 Iz sveta fantastike: Človek na mesecu — ang. film; 23.15 Gewanthaus orkester iz Leipziga; na koncu poročila.

PREJELI SMO

KRČKI ZBORNIK Povijesnog društva otoka Krka, podružnice Povijesnog društva Hrvatske. 1970, br. 1.

DIALOGI. Mesečnik za vprašanja kulturnega in javnega življenja. Maribor 1970, št. 7.

REVUE. Publication mensuelle yougoslave V. 1970.

PRIRODA — ČLOVEK IN ZDRAVJE. 1970, št. 5-6. Mesečnik za poljudno zdravstvo.

DIECI ANNI DI TRAFFICI MARITTIMI IN ADRIATICO — Comunità dei porti adriatici, Commissione tecnica. Tip. Villaggio del fanciullo — Trieste.

OBZORNIK 70, št. 7. Mesečna ljudska revija. Izdaja Prešernova družba.

KNJIGA 1970, št. 6. Izdaja Odbor za založništvo in knjigotrštvo pri Gospodarski zbornici SRS.

LE JEUNE TCHECOSLOVAQUIE. 1970, št. 5. Ed. Conseil fédéral des Organisations des enfants et de jeunesse de Tchecoslovaquie.

VITA ITALIANA n. 4. Documenti e informazioni. E. Presidenza del consiglio dei ministri, Roma.

REGIONI. Un nuovo potere per risolvere i problemi del Paese. Discorso pronunciato al senato l'11 maggio 1970 dal sen. Antonio Maccarrone.

QUESTA È L'ITALIA. Presidenza del Consiglio dei Ministri. Servizi delle Informazioni e della proprietà letteraria.

GARAGE OFFICINA. Maggio 1970. Mensile dell'industria motoristica.

FORMAZIONE PROFESSIONALE nel Friuli-Venezia Giulia. Notiziario regionale dell'ENALC. Marzo-giugno 1970.

Carlo Coccioli: DOCUMENTO 127. Ed. l'Autore libri, Firenze. Club degli autori.

Giorgio Braccialarghe: NELLE SPIRE DI URLAVENTO (Il confino di Ventotene negli anni del fascismo). Ed. l'Autore libri — Club degli autori.

PERSONA. Aprile 1970. Mensile di letteratura, arte e costume, Roma.

KOLESARSTVO «TOUR DE FRANCE»

Vročina glavni nasprotnik karavane kolesarjev

V nedeljo zmaga Van Vliebergha, v ponedeljek Ocane

SAINT GALDENS, 13. — Karavana kolesarjev na «Touru» napreduje proti cilju, kot po voznem redu. Zdi se, da je vse že vnaprej določeno: če se Merckxu zljubi, potem pride na skupni lestvici do spremembe, če pa ne, potem postane vsa stvar precej dolgočasna. Po takih «nemerckxovskih» etapah ne pride na lestvici skoraj praviloma do nobene bistvene spremembe.

Nedeljska etapa je bila počasna. K temu je najbolj pripomogla izredna vročina. Glavna skrb kolesarjev je bila zato ves čas — voda. Ustavljali so se pri vsakem vodnjaku in pri vsakem gostišču. Pili so vse, kar jim je prišlo pod roko: pivo, sadne sokove, navadno vodo, sodo in drugo. Tekmovalci so sami priznali (kasneje na cilju), da ni nihče spil med potjo manj kot šest do sedem litrov tekočine, nekateri pa tudi dvanajst. Vožnja je bila zato zelo počasna in tekmovalci so se bližali cilju s precejšnjo zamudo. 50 km pred ciljem je ušel Benfatto, kmalu za njim pa še Van Vlierberghe. Glavnina spočetka ni reagirala, kasneje ju je sicer skušala ujeti, a ju kljub temu, da sta bila utrujena, ni več dohitela.

Nekaj km pred ciljem je Merckxa zadel v oko kamenček, ki ga je vrglo v njegov obraz kolo pred njim vozečega sotekmovalca. Oko je sicer precej oteklo, vendar pa so zdravniki ugotovili, da poškodba ne bo pustila posledic.

LESTVICA 16. ETAPE:

1. A. Van Vlieberghe (Bel.) 8.21'12"
2. Benfatto (It.) v istem času
3. Frey (Dan.) 8.21'56"

in nato v njegovem času še:

4. Riotte (Fr.)
5. Guerra (It.)
6. Huysmans (Bel.)
7. Ottenbres (Niz.)
8. Eruyere (Bel.)
9. Van Der Vleuten (Niz.)
10. Gonzales (Šp.) itd.

* * *

Današnja etapa je bila — kot pravijo tekmovalci — selitvena. Na drugi polovici proge je ušel Ocana in je nato sam prevozil vso ostalo pot do cilja. Njegov podvig pa je bil praktično brez vsakega pomena. Služil je le za to, da je Španca ponovno povrnil nekoliko samozaupanja. Toda tudi to samozaupanje je lahko varljivo, kajti tudi danes je bilo med potjo izredno vroče, in se tekmovalcem ni preveč ljubilo loviti ubežnika. To mu je vsekakor olajšalo pobeg, zaradi katerega pa na skupni lestvici ni prišlo do nobene bistvene spremembe.

LESTVICA 17. ETAPE:

1. Luis Ocana, ki je prevozil 190 km dolgo pot od Toulousa do Saint Gaudena v 5.20'47"
2. Cyrille Guimard (Fr.) 5.23'09"
3. Marino Basso (It.)
4. Walter Godefroot, (Bel.)
5. Harry Steevens (Hol.)
6. D. Van Ryckeghem (Bel.)
7. Gerard Vianen (Hol.)
8. Evert Dolamn (Hol.)
9. Rini Wagtmans (Hol.)
10. A. Van Vlierberghe (Bel.)
11. Eddy Merckx (Bel.)
12. Johny Schleck (Luks.)
13. Henk Benjamins (Hol.)
14. Mogensfrey (Dan.)
15. Roger Swerts (Bel.)

SKUPNA LESTVICA

1. Eddy Merckx (Bel.) 89.12'57"
2. Joop Zoetemelk (Hol.) 9'26" zaostanka
3. Rini Wagtmans (Hol.) 12'09"
4. Gosta Petterson (Še.) 12'21"
5. Raymond Poulidor (Fr.) 14'06"
6. Martin Van Den Bosscte (Bel.) 15'09"
7. Lucien Van Impe (Bel.) 15'12"
8. Francisco Galdos (Šp.) 15'33"
9. Georges Pintens (Bel.) 16'15"
10. Antoine Hobrechts (Bel.) 17'33"
11. Zubero (Šp.) 17'34"
12. Aimar (Fr.) 17'47"
13. Delisle (Fr.) 18'03"
14. Zilioli (It.) 19'15"
15. Van Beste (Bel.) 20'02"
17. Balmamion (It.) 21'25"
18. Panizza (It.) 22'23"
19. Schiavon (It.) 23'33"
22. Primo Mori (It.) 32'01"

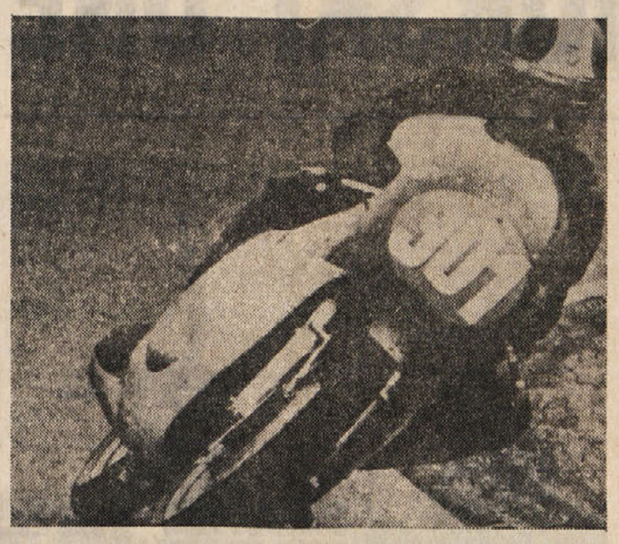

Italijan Giacomo Agostini je tudi v Sachseringu v V. Nemčiji dokazal, da mu na motornem kolesu ni nihče kos. Na sedlu motorjev MV agusta je zmagal kar v dveh kategorijah: 350 in 500 ccm. V obeh kategorijah je Agostini — pred 200 tisoč gledalci — postavil rekord kroga. Trenutno je še vedno tudi na vrhu lestvice za svetovno prvenstvo

AVTOMOBILIZEM

WAGTINS GLEN, 13. — Že šestič zaporedoma je avto znamke mclaren osvojil vožnjo, veljavno za nagrado «Can-am». V tretji vožnji je namreč zmagal Novozelandec Hulme, ki je prevozil 200 milj dolgo progo s poprečno hitrostjo nad 190 km na uro.

Na 2. mesto se je uvrstil Švicar Siffert na porscheju.

Po treh vožnjah je trenutno skupna lestvica taka:

1. Dan Gurney (ZDA) 40 točk
2. Dennis Hulme (N. Zel.) 32
3. Roger Mccaig (Kan.) 16
4. Jackie Oliver (VB) in Jo Siffert (Sviz.) 15
6. Bob Brown (ZDA) 13
7. Richard Attwood (VB) in George Eaton (Kan.) 12
9. Vic Elford (VB) in Tony Dean (VB) 10
10. Mario Andretti (ZDA)

Za to tekmovanje so razpisane zelo visoke denarne nagrade. Tako je Hulme prejel za svojo zmago skoraj 8 milijonov lir, Siffert pa 5 milijonov lir.

Z MLADINSKEGA ŠESTEROBOJA

Istra prva na Bledu

Tržačani osvojili samo eno zmago

V nedeljo je bil na Bledu četrti veslaški šesteroboj med reprezentancami Slovenije, Koroške, Julijske krajine, Istre, Benečije in Dunaja. Zmagala je reprezentanca Istre, ki je zbrala 36,5 točke pred Slovenijo in Julijsko krajino. Vreme je bilo sončno in jezero nekoliko valovito, kar pa ni oviralo tekmovanj. Istra je zbrala dve zmagi, prav tako tudi Koroška, po eno zmago pa so osvojili Julijska krajina, Slovenija in Dunaj. Edino zmago za Italijane je osvojil Tržačan Mauro Pace v skifu. Zelo dobro so se odrezali tudi tržaški gasilci v četvercu brez krmarja in posadka Ferroviaria v dvojcu s krmarjem, ki so osvojili drugo mesto. V najzanimivejšem razredu, v osmercu, je zmagala reprezentanca Istre pred osmercem Arga iz Izole in Julijsko krajino, ki jo je zastopala posadka izbrana iz raznih tržaških društev.

IZIDI:

četverec s krmarjem: 1. Slovenija 5'11"7, 6. Julijska krajina 5'26"9

dvojec brez krmarja: 1. Koroška 5'40"8, 3. Julijska krajina 5'50"4

skif: 1. Julijska krajina (Pace) 5'40"6

dvojec s krmarjem: 1. Koroška 5'45"8, 2. Julijska krajina 5'56"5

četverec brez krmarja: 1. Istra 4'58", 2. Julijska krajina 5'03"1

double scoull: Dunaj 5'3"4, 5. Julijska krajina 5'47"8

osmerec: 1. Istra 4.29"2, 3. Julijska krajina 5'47"8

KONČNA LESTVICA

1. Istra 36,5, 2. Slovenija 35,5, 3. Julijska krajina 32, 4. Koroška 30, 5. Dunaj 26, 6. Benečija 15.

PLAVANJE

NEAPELJ — CAPRI

Travaglio svetovni prvak in rekorder proge

Neapeljčan Travaglio je zmagal v 17. mednarodnem maratonskem plavalnem tekmovanju na progi Neapelj - Capri. Tekmovanje je veljalo tudi za naslov svetovnega prvaka. Travaglio je v zelo ugodnih vremenskih pogojih preplaval progo v 7.32'47"4, kar je nov rekord proge. Prejšnji rekord je pripadal Egipčanu El Shazlyju s časom 8.04'17".

SMUČANJE PO USPEHIH PRETEKLE SEZONE

Gustav Thöni na prvih mestih dveh točkovnih lestvic FIS

Francija in Avstrija še vedno svetovni smučarski velesili - Prodor Američank

BERN, 13. — Danes so v Bernu objavili točkovne lestvice Mednarodne smučarske zveze, za ženske in moške. Italijanski reprezentant Gustav Thöni je edini posameznik, ki se je kar v dveh lestvicah uvrstil na prvo mesto (slalom, veleslalom). Iz lestvic, ki so sestavljene na podlagi lanskih dosežkov najboljših smučarjev mednarodnega razreda na vidnejših tekmovanjih, je razvidno, da so pri moških Avstrijci v pretekli sezoni nekako dohiteli Francoze in jih morda nekoliko tudi prehiteli. Vendar pa imajo Avstrijci še vedno le nekaj posameznikov v svetovnem vrhu (eden teh je veteran Schranz, kar gotovo ne govori v prid avstrijski smučarski šoli), Francozi pa razpolagajo z mnogimi mladimi tekmovalci, ki so, na primer v slalomu zasedli v prvi peterici kar 4 mesta.

Gustav Thöni je edini zastopnik Italije, kateremu se je uspelo prebiti med prvo deseterico. Seveda pa je ta fenomenalni smučar, kateremu sreča na lanskem svetovnem prvenstvu ni bila preveč naklonjena, v dveh desetericah — najboljši.

Med dekleti je premoč Francozinj še vedno očitna. Francozinje so predvsem drzne, saj so v smuku zasedle vsa mesta od drugega do šestega. V dvoboj med Francijo in Avstrijo se je uspela nekoliko vriniti ekipa ZDA, bolj od daleč pa tudi Kanada. Za vse ostale države (z delno izjemo Švice) pa je ostal pri ženskah «klub prvih desetih» še vedno tabu.

Lestvice so take:

MOŠKI

Smuk

1. Karl Cordin, Avstrija, 4.19 točke
2. Karl Schranz, Avstrija, 4.86
3. Henri Duvillard, Francija, 5.92
4. Malcolm Milne, Avstralija, 6.53
5. Heini Messner, Avstrija, 7.70
6. Bernhard Russi, Švica, 7.79
7. Bernard Orcel, Francija, 8.17
8. Jean - Daniel Daetwyler, Švica, 8.61
9. Franz Vogler, Z. Nemčija, 10.13
10. Rudi Sailer, Avstrija, 11.37

Slalom

1. Gustav Thöni, Italija, —5.52
2. Patrick Russel, Francija, —4.71
3. Alain Penz, Francija, —4.25
4. Jean - Noel Augert, Francija, —3.64
5. Henri Brechu, Francija, +0.04
6. Dumeng Giovanoli, Švica, +2.00
7. Bill Kidd, ZDA, +3.10
8. Harald Rofner, Avstrija, +4.40
9. Edmund Bruggman, Švica, +7.49
10. Max Rieger, Zah. Nemčija in Walter Tretsch, Švica, +7.87

Veleslalom

1. Gustav Thöni, Italija, —4.70
2. Werner Bleiner, Avstrija, —4.11
3. Karl Schranz, Avstrija, —3.86
4. Patrick Russel, Francija, —3.77
5. Dumeng Giovanoli, Švica, —2.65
6. Alain Penz, Francija, —2.35
7. Josef Heckelmiller, Z. Nemčija, —0.13
8. Jean - Noel Augert, Francija, +0.17
9. Edmung Bruggman, Švica, +1.67
10. Jakob Tischhauser, Švica, +1.77

ŽENSKE

Smuk

1. Wiltrud Drexel, Avstrija, 10,29
2. Isabelle Mir, Francija, 10.52
3. Michele Jacot, Francija, 15.72
4. Francois Macchi, Francija, 16.03
5. Annie Famose, Francija, 16.79
6. Florence Steurer, Francija, 17.92
7. Anneroesli Zryd, Švica, 21.68
8. Annemarie Pröll, Avstrija, 23.70
9. Judy Nagel, ZDA, 25.91
10. Ingrid Gföliner, Avstrija, 26.73

Slalom

1. Ingrid Lafforgue, Francija, —3.06
2. Marilyn Cochran, ZDA, —1.72
3. Michele Jacot, Francija, —0.16
4. Barbara Cochran, ZDA, —0.09
5. Florence Steurer, Francija, +1.48
6. Annemarie Pröell, Avstrija, 1.76
7. Betsy Clifford, Kanada, 3.24
8. Bernie Rauter, Avstrija, 3.84
9. Annie Famose, Francija, 3.93
10. Judy Nagel, ZDA, 4.29

Veleslalom

1. Francois Macchi, Francija, —0.64
2. Ingrid Lafforgue, Francija, +1.31
3. Annemarie Pröll, Avstrija, 1.40
4. Michele Jacot, Francija, 1.42
5. Marilyn Cochran, ZDA, 3.85
6. Barbara Cochran, ZDA, 4.12
7. Judy Nagel, ZDA, 4.13
8. Betsy Clifford, Kanada, 4.15
9. Florence Steurer, Francija, 4.99
10. Gertrud Gabl, Avstrija, 5.57

TENIS ZA DAVISOV POKAL

Vročina in Španci proti Jugoslovanom

BARCELONA, 13. — Jugoslovanska teniška reprezentanca, ki se bo jutri pomerila s Španijo v finalu A skupine evropskega področja tekmovanja za Davisov pokal, je včeraj prispela v Barcelono. Rezervni igralci so dopotovali iz Jugoslavije, Franulovič in Špear pa iz Švedske, kjer sta sodelovala na nekem mednarodnem turnirju.

Igralci so že opravili prvi trening, da bi preskusili igrišče. Pri tem pa jih je močno ovirala izredna vročina, saj je toplomer kazal kar 40 stopinj nad ničlo.

Neznosna vročina je seveda bolj prizadela Jugoslovane, kot domačine. Ti že več časa trenirajo v takih pogojih in so se že precej «aklimatizarali». Špear in Franulovič pa sta prispela s severa, kjer je bila temperatura mnogo bolj znosna. Sicer pa so Španci tudi brez «prednosti» vročine dovolj močni, da imajo Jugoslovani v srečanju z njimi le malo možnosti za uspeh. Španci bodo namreč postavili na igrišče svoje trenutno najboljše igralce, ki so Orantes, Santana, Gisbert in Munnos.

Za dvoboj vlada seveda v Španiji izredno zanimanje, saj sodi tenis v tej državi med najpopularnejše športe.

ROKOBORBA

Sovjeti najbolj uspešni na SP v prostem slogu

Na svetovnem prvenstvu v rokoborbi v prostem slogu so Sovjeti osvojili štiri prva mesta in tako prehiteli Irance, ki imajo tri prva mesta. Rusi so zmagali v vseh štirih najtežjih razredih in sicer v razredu do 82 kg je zmagal Šahmur Adin, do 98 kg Ganadij Starcov, do 100 kg Vladimir Gulutkin, preko 100 kg pa je zmagal Aleksander Medved.

Lestvica po točkah:

1. ZSSR 40 točk
2. ZDA 31,5
3. Iran 27,5
4. Japonska 27
5. Bolgarija 25,9
6. Turčija 15,5
7. Mongolija 11,9
8. Koreja 5,5
9. ZRN 5
10. NDR 4,3
11. Poljska 4
12. Grčija 3
13. Italija in Nova Zelandija 1
15. Madžarska 0,5
16. Indija 0,3

Sledijo še Jugoslavija, Kanada, J. Afrika, Panama, Libija, Francija, Švica, Liban, Argentina, Ekvador, Finska in Avstralija brez točke.

TOTIP

1.	—	1. Sans Souci	1
		2. Castellaro	X
2.	—	1. Nicora	2
		2. Damaro	X
3.	—	1. Natante	2
		2. Pianoro	X
4.	—	1. Gengis Kan	X
		2. Stone	1
5.	—	1. Narducci	X
		2. Madras	2
6.	—	1. Prinz Traiano	X
		2. Bonpri	2

KVOTE

12 — 7.564.136 lir
11 — 302.565 lir
10 — 26.128 lir

OBVESTILO

Atleti «Slovenske mladine» imajo redne treninge vsak dan, razen sobote in nedelje, od 17. ure dalje, in sicer na občinskem stadionu «Grezar» v Trstu.

Športno društvo Primorje obvešča svoje člane, da bo 20. t. m. ob 20.30 društveni

REDNI OBČNI ZBOR

v Soščevi hiši na Proseku.

Dnevni red občnega zbora bo naslednji:

1. predsedniško poročilo
2. tajniško poročilo
3. blagajniško poročilo
4. volitve novega odbora
5. razno.

VESLANJE

Zmagoslavje čolnov NDR

Mednarodna veslaška regata v Luzernu je potrdila veliko premoč vzhodnonemških veslačev, ki so zmagali v petih razredih. Edini dve prvi mesti, ki so ju zgubili sta bili v dvojcu s krmarjem, kjer so zmagali Romuni in v doublu scoullu, ki je šel Dancem. V dvojcu s krmarjem so Nemci ostali popolnoma brez kolajn. Jugoslovani niso prišli v nobenem razredu v finale. Največje možnosti so imeli v četvercu brez krmarja, kjer je posadka Bleda le za las zgrešila uvrstitev v finale: izločili so jih Romuni, ki so v finalu zasedli tretje mesto. Treba je reči, da so letos spremenili način tekmovanja, ker je število tekmovalcev bilo preveliko. Jugoslovanski čolni bi se po starem načinu izločitev gotovo uvrstili v finale v več razredih.

SVETOVNI REKORD V VZTRAJNOSTNEM PLAVANJU

Fulvio Bergamini iz Trsta v Benetke (ob pomoči 70 jajc in 3 kg zrezkov)

37-letni Benečan Fulvio Bergamini (na sliki) je uspel: v 33 urah in 27 minutah je v nedeljo preplaval 120 km razdalje med Trstom in Benetkami. S tem je postavil nov svetovni rekord v maratonskem vztrajnostnem plavanju v morski vodi. Dosedanji svetovni rekord je pripadal Argentincu Albertondu, ki je pred osmimi leti plaval 88 km

Bergaminija je spremljalo med plavanjem nad 200 ladjic. Vreme mu je bilo razmeroma naklonjeno, kljub temu pa se je moral med potjo često krepčati. Tako je pojedel med plavanjem 70 jajc, spil 6 litrov juhe, pospravil 3 kg zrezkov, več kg glukoze, nato pa še testenine, čaj drugo. Čeprav je imel ves čas dovolj kalorij, pa ga je km pred Benetkami zajela kriza. Ob spodbujanju spremljevalcev pa je premagal tudi to krizo in srečno dosegel beneško obalo.

V SMUKU NA «LETEČI KM»

Japonci v Cervinii hitrejši od puščic

Niši je smučal nad 183 km na uro

CERVINIA, 13. — Danes se je začele uradno tekmovanje v hitrostnem smuku na «leteči km» v Cervinii. Presenetili so Japonci, ki so dosegli precej višje hitrosti od dosedanjega svetovnega rekorda. To je tudi razumljivo, ker so se pripravljali izredno skrbno in to ne le na snegu, ampak tudi vetrovniku in v dekompresijskih kamerah.

Dosedanji rekord je postavil v soboto Avstrijec Schwager s poprečno hitrostjo 179,193 km na uro. Bolje od tega časa pa je danes vozilo kar 10 smučarjev, med katerimi so tudi ekipno močno izstopali Japonci, saj so imeli v prvi deseterici kar štiri svoje predstavnike, od teh tri na prvih treh mestih. Rezultati prvega dne so bili namreč naslednji:

1. Masaru Niši (Jap.) 183.206 km na uro
2. Masaru Morišita (Jap.) 183.019 km
3. Satoši Šimizu (Jap.) 182.833 km
4. Kalevi Hakkinen (Fin.) 182.555 km
5. Edy Schwager (Av.) 181.726 km
6. Bruno Alberti (It.) 181.634 km
7. Kiheita Takahaši (Jap.) 181.177 km
8. Franz Shaller (Av.) 181.086 km
9. Teresio Vachet (It.) 180.813 km
10. Antonio Sperotti (It.) 180.722 km

KOŠARKA

Čosić odpotoval v ZDA

Krešimir Čosić ne bo letos nastopal za Zadar. Včeraj je namreč odpotoval v ZDA, kjer ga bodo operirali na kolenu. Zadrski ljubitelji košarke so tako izgubili vsako upanje, pa bi videli Čosića v svojem moštvu. Čosić je obljubil, da bo igral za zadrske barve samo v primeru, da se Zadar uvrsti v polfinale ali finale Pokala pokalnih prvakov.

TENIS

PARIZ, 13. — Za mladinsko tehniško tekmovanje za «Pokal De Galea» se je prijavila vrsta držav. Organizatorji so udeležence razdelili na tri skupine, v katerih bodo odigrali prva izločilna srečanja v prihodnjih dneh.

Jugoslavija bo v prvem kolu igrala s Perzijo, Italija pa se je uvrstila naravnost v polfinale.

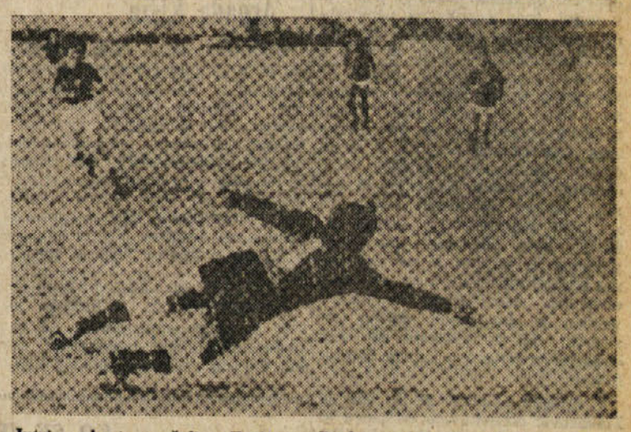

Jutri se bosta srečali v Turinu v finalu svetovnega ženskega nogometnega prvenstva enajsterici Italije in Danske. Italijanke so si priborile pot v finale z zmago v polfinalu nad Mehiko (2:1), odločilni gol pa je dosegla iz enajstmetrovke Schiavova (na sliki)

MLADEN OLJAČA: 20.

KOZARA

Prevedel: Severin Šali

«Seveda je revež,» se je nasmehnil Novak. «Nažrl se je mastne ovčine brez kruha pa je dobil ta kratko in kar naprej teka v grmovje.»

«Aha, glej, se že vrača...»

«Zdravo,» je rekel Lazar.

«Zdravo, Lazar,» mu je odgovoril Djurdja in si prepasal hlače.

«Škoda, da imaš drisko, drugače bi te vzel v četo,» se je zasmejal Lazar. «Potrebujem trideset mož, ampak podriskanega te res ne morem vzeti.»

«Naj gredo mladi,» je rekel Djurdja. «Jaz sem s Šošem dovolj dolgo nosil karabinko. Darinka ve: saj je mene in Šošo pogostila.»

«Samo nekako hitro si se ločil od Šoša,» se mu je posmehnil Lazar

«To je res, ampak karabinko sem pustil v odredu,» je rekel Djurdja. «Naj mladi nosijo puško, jaz sem že v petdeseto zlezel.»

«Zlezel v petdeseto, ženskam pa že zmeraj ne daš miru,» je zamrmrala Simeuna. «Veš, Lazo, sploh ga ne zdrži doma, kar naprej leta za vdovami.»

«Eh, mati, saj mora tudi njim kdo pomagati,» se je nasmehljal Djurdja in plamen mu je obsijal zobe. «Kaj pa naj počno ubožice brez moške moči? Dobro delo, priskočiti jim na pomoč...»

«Ampak ti jim skačeš pod predpasnik.»

«Bo ta ovca kmalu pečena?»

«Če bi rad jedel, imamo tudi mi meso,» je rekel Djurdja, «samo soli ni.»

«Bo šlo tudi brez soli, kar prinesi.»

«Mali, ali si videl mater?» je vprašala Simeuna. «Tamle je pri reki, pod bukvijo.»

«Teta!» je zaklical deček, ko je Darinka prinesla meso. «Pojdi z menoj, mi boš pokazala drevo, pod katerim je moja mati.»

«Hočeš mesa, mali? Hej, mali!»

Ni ga slišal ne mu odgovoril, tekel je zraven Darinke, ki mu je kazala pot k mami.

«Koliko ljudi pa je v begunskem zatočišču?» je vprašal Lazar.

«Cela vojska.» je rekel Ivan.

«Tukaj je nas,» se je počohal Djurdja, «dva do tri tisoč. Nas je toliko, stari?»

«Ne,» je odgovoril stari. «Ali veš, koliko jo to dva, tri tisoč? To, dragi moj, je kot Ilijevo proščenje pri cerkvi na Brezicah.»

«Ampak tisoč nas je kot amen.»

«Tisoč pa res,» je potrdil stari.

«Koliko pa je moških za vojsko?»

«Bogme, težko povedati,» je posmrknil stari, strmeč v ogenj. «Vsak sedmi je vojak.»

«Sto jih je gotovo,» je rekel Djurdja.

«Sto!» se je razveselil Lazar. «Jaz jih potrebujem trideset.» Obrnil se je k Djurdju: «Dokler mi večerjamo, razglasi po zatočišču, da iščem prostovoljce. Dobili bodo puške in strelivo».

«V četi,» je potrdil Lazar. Lomil je kruh in ga delil z Ivanom. Jedel je več kruha kot mesa, ki je bilo neslano. Bil je srečen, da bo lahko kljub izgubam stopil pred Žarka s polnoštevilnim moštvom.

«Kje si Lazar, vrag te pocitraj?»

«Ljeposava, od kod pa ti?»

Od tam kakor ti, strela božja. Nocoj mi ne boš ušel, pri moji veri, da ne boš.»

«Tiše, Ljeposava, Darinka bo naju slišala.»

«Naj sliši,» se je zasmejala Ljeposava. «Kdaj bova ostala sama, sreča moja?»

«Molči, da bi te strela.»

«E, moj Lazar, življenje beži... jaz pa sama...»

«Hočeš z menoj v četo?»

«Hočem, bogme da res,» je rekla Ljeposava. «Dal mi boš puško, da maščujem edinca. Mi boš dal puško?»

«Najboljša je tista puška, ki jo ugrabiš sovražniku.»

«So jo vsi pobrali sovražniku?» je zrasla Ljeposava. «Nosi jo marsikdo, bogme da res, ki je ni vzel, ampak jo lepo dobil. Tako jo boš tudi meni dal.»

«Dobila jo boš, Ljeposava.» Lazar je gledal žensko, ovito s temino. Noč ji ni enaka, je pomislil, ko je s pogledom meril njena pleča in se spominjal trenutkov, ki sta jih preživela skupaj v gozdiču, na izsušeni jasi, pod hrastom, ko ju je sonce izza gore naskrivaj opazovalo.

«Ubili so mi otroka, da bi jih kuga!» je z bridkim glasom rekla Ljeposava. «Seme naj se jim zatre, hudičem! Če boste katerega ujeli, ga nikar ne peljite mimo mene, ker bi ga s sekiro na kose. Bogme ,da bi ga res, pa naj se potem to spominja in pripoveduje.»

«Dober večer,» je rekel nekdo iz mraka.

«Zdravo, Lazar.»

«Zdravo, komandir,» so ga obkoljevali v krdelu, zbirajoč se okrog ognja. Bili so odločni, veseli, nasmejani. Osvetljeni od plamenov in odsevov ognja, s prelomljenimi sencami na obrazih, so bili videti večji, močnejši in višji, podobni junakom iz pripovedk.

Lazar jih je pozdravljal. Pogledoval jim je v oči, mrke, zelene, opazoval njihove roke, viseče ob bedrih in težke od naporov: od oranja, košnje, sečnje lesa...

Bil je prepričan, da bodo prišleci boljši od onih, ki jih je izgubil v borbah. Videli so, kaj sovražnik počne, in ne bodo mu ostali dolžni, ko dobijo orožje v roke; zamišljal si jih je, kako gredo na juriš in kako kar tekmujejo, da bi se čimprej spopadli z nasprotnikom.

«Zdravo, Lazo!» je zapel neki glasek.

«O, zdravo, Stana,» je rekel Lazar. «Kako se imaš, Stana? Ali te je našel lopov?»

«Dragi Lazo,» je skozi nos nadaljevala Stana, «prišla sem ti povedat, da popazi nanj. Zelen je, slab in slaboumen, izgubil bo glavo.»

«Si slišal, mali?» se je zasmejal Lazar.

«Nikar me ne žali, tovarišica,» je rekel deček. «Jaz da sem bedak? Kurir v četi pa slaboumen? Nikar ne obrekuj, če ti je življenje milo.»

«Na, vidiš,» je rekla Stana. «Mar ni res budalo? Če ne boš pazil nanj, Lazo moj, bo izgubil glavo. Bog mi je priča, da jo bo.»

Toda Lazar je ni poslušal. Rokoval se je z možmi, ki so prihajali iz mraka, ga obkrožali in se mešali s prej prispelimi, s črnimi, od plamenov obsijanimi grivami.

«Tovariši,» je Lazar spregovoril z glasom, kot da je od njegovih besed odvisna usoda Kozare. «Iščem trideset prostovoljcev. Kdor hoče z menoj v četo, naj dvigne roko. Eden, dva... pet... devet...»

«Mene si preskočil, Lazar.»

«Hej, junak, nikar ne varaj.»

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 93 808 94 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/I Telefon 33 82
Uprava TRST Ul. sv. Frančiška 20 Telefon 37 338 95 823
Naročnina
Mesečno 950 lir — vnaprej, četrtletna 2.700 lir, polletna 5.200 lir, celoletna 9.600 lir. Letna naročnina za inozemstvo 15.500 lir. SFRJ posamezna številka v tednu in v nedeljo 50 par, mesečna 10 din, letna 100 din.
Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ «ADIT» - DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1 telefon 22 207
Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 150, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice 150 lir «Mali oglasi» 50 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana».
Odgovorni urednik Stanislav Renko Izdaja in tiska ZTT - Trst

Z ZANIMIVIMI REFERATI IN OB ŽIVAHNIH RAZPRAVAH

Včeraj je bil v Piranu mednarodni simpozij «Folklora in turizem»

Udeležili so se ga priznani strokovnjaki Slovenije, Koroške in Furlanije-Julijske krajine

Včeraj dopoldne je bil v Piranu mednarodni simpozij «Folklora in turizem» ob udeležbi priznanih strokovnjakov treh sosednih dežel — Slovenije, Koroške ter Furlanije - Julijske krajine. Udeležence sta najprej pozdravila predsednik programskega sveta XI. jugoslovanskega folklornega festivala in direktor etnografskega instituta iz Ljubljane dr. Boris Kuhar ter predsednica piranske občinske skupščine Jolanda Kos, nato pa se je razvila bogata razprava o predloženih strokovnih referatih. Gost iz Koroške Walter Kraxner ter gosta iz Furlanije - Julijske krajine dr. Luigi Ciceri in prof. Gaetano Perusini so se zahvalili domačinom za odlično idejo organizacije takega simpozija, kjer je možno izmenjati teoretične poglede o vlogi folklore v sodobnem svetu, se pogovoriti o zelo aktualnem vprašanju «folklora in turizem» ter končno izmenjati povsem praktične izkušnje o organizaciji folklornih prireditev, o strokovnih kadrih, o občinstvu itd. Vsekakor bi morali s prakso takih posvetovanj nadaljevati, saj se prepletajo v treh sosednih deželah na tem področju mnogi skupni problemi.

V prvem referatu «Folklorne skupine in turistične prireditve» je inž. Bruno Ravnikar iz Ljubljane najprej diferenciral folklorne skupine na izvirne, reproduktivne in profesionalne. Po njegovem mnenju so izvirne folklorne skupine tiste, ki izvajajo izključno le folklorne pojave domačega kraja, oziroma z drugimi besedami, ki črpajo snov za svoj spored od starejših ljudi, ali s posredovanjem strokovnjakov. Takih folklornih skupin je v Sloveniji okrog 15, medtem ko je v drugih jugoslovanskih republikah njihovo število precej večje. Reproduktivne folklorne skupine zajemajo snov za svoje sporede iz širšega območja, kar pomeni, da se ne omejujejo le na slovenske plese. Teh skupin je v Sloveniji okrog 15. Med njimi pa so velike razlike: nekatere reproducirajo ljudske plese dokaj verno, druge pa jih pačijo in prilagajajo svojim okusom. Profesionalnih folklornih skupin v Sloveniji zaenkrat nimamo. V državi pa so štiri profesionalne skupine, katerih vpliv pa je zelo velik na amaterske skupine. Inž. Ravnikar je pri tem grajal določene pojave v programski politiki teh profesionalnih skupin, predvsem, da zavestno spreminjajo izvirni stil in vsebino z namenom, da bi prikazali nekaj novega, originalnega. Res so sporedi profesionalnih folklornih skupin tehnično na višku, popestreni so z bogatimi nošami in dobro zasedenimi orkestri, manjka pa izvajalcem neposredna pristnost, ki jo vidimo ob izvajanju ljudskega plesa na vasi. Tem skupinam ne gre odrekati ogromnih uspehov doma in v tujini, toda popolnoma nepotrebno je, da se amaterske skupine zgledujejo po njih, kajti to vodi k odstopanju od izvirnih oblik. To vprašanje je inž. Ravnikar podrobno obdelal v drugem delu svojega referata, hkrati pa je bilo okrog tega tudi največ razprav s strani drugih udeležencev. Namreč organizatorji folklornih festivalov in raznih nastopov folklornih skupin se znajdejo pogostokrat v velikih težavah, kako zadovoljiti domačega gledalca in turista, ki se pogostoma najbolj navdušuje nad tako imenovanimi atraktivnimi elementi: vendar je organizator dolžan poskrbeti, da ta gledalec ne dobi napačne predstave o izvirni domači folklori.

V drugem referatu je dr. Marija Makarovič obravnavala nastanek in razvoj slovenske narodne noše. Poudarila je, da se je slovenska narodna noša začela oblikovati pred približno sto leti, nekako sredi 19. stoletja pa se je začela kmečka noša zmeraj intenzivneje spreminjati pod vplivom najrazličnejših gibal in se vedno hitreje približevati mestni noši. Narodne noše so romale v skrinje, toda zelo pogosto so jih uporabljali zlasti v dobi čitalnic in taborov, ko je šlo za javne manifestacije pripadnosti slovenskemu narodu. Toda v tej dobi so začeli narodno nošo tudi spreminjati. Oblačila za zborovanja so krojili iz boljšega blaga, začel se je pojavljati nakit, po letu 1918 pa tudi modro belo rdeči slovenski trak in razni drugi dodatki. Današnje narodne noše imajo sicer še nekaj značilnosti iz starih časov, v glavnem pa so spremenjene v smislu atraktivnosti.

O referatu dr. Makarovičeve se je razvila zanimiva razprava o pojmu, kaj je živa in kaj mrtva narodna noša. Italijanski gostje so povedali, da je pri njih furlanska noša ohranjena le še v muzejih, medtem ko imajo Koroški kontinuiteto, saj je preprosto ljudstvo nosilo narodne noše vse do leta 1930.

Prof. Gaetano Perusini s tržaške univerze je v svojem referatu «Folklora in turizem» med drugim poudaril: «Turistične družbe lahko za svoje manifestacije svobodno črpajo bodisi s področja folklore in iz pristnega ljudskega izročila ali pa s področja folkloristike. Nikakor pa ne gre obeh področij zamenjavati in izdajati pristno ljudsko izročilo tisto, kar ni. Osebno predelani ljudski motivi in teme so za turistične namene zelo koristni, niso pa pristna folklora. Izredno težko je danes rekonstruirati neko, že izginulo ljudsko izročilo. Ni še dolgo, ko sem v neki piemontski vasi videl plesno skupino, o kateri so lokalni turistični delavci trdili, da je pristno folklorna in da so plesalci oblečeni v ljudske noše iz 17. stoletja. V resnici je šlo za slab posnetek malomeščanske noše iz 19. stoletja in tudi plesi so bili ponarejeni in samovoljni, čeprav so jih letoviščarji spremljali z velikim odobravanjem. Turistične organizacije se morajo zavedati, da ni prav, če predstavljajo za pristno ljudsko izročilo stvari, ki imajo s tradicijo le malo, ali pa sploh nobene zveze.»

O istem vprašanju je govoril tudi dr. Luigi Ciceri iz Vidma. Tudi on je poudaril, kako pomembno je ohranjevati stare ljudske običaje, pri tem pa moramo ohraniti njihovo vernost. Želja po «olepšanju» in «barvitosti» je vedno znak slabega okusa. Oblačila morajo biti izvirna in pesmi resnično tradicionalne.

V razpravi so udeleženci simpozija poudarili, da je vzpodbudno nagrajevati folklorne skupine, kar zadeva izvirnost, okus in podobno, nikakor pa niso primerna razna tekmovanja, saj imajo ples, pesem in noša vsakega naroda svoje značilnosti in vsaka primerjava ni samo neprimerna, ampak tudi ponižujoča.

Zanimiv je bil nadalje referat «Folklora v tehničnem veku» prof. Walterja Kraxnerja iz Celovca. Takole je razmišljal: Tehnični vek vodi v odtujitev človeštva naravnemu okolju. Kam sodi foklora v teh razmerah? Tudi to področje ne sme pozabiti zastoja. Napačni sta obe skrajnosti: 1. Vse preteklo sodi v muzej in 2. Vse je treba ohraniti živo. Prava pot je v sredini — med tradicijo in napredkom. V razpravi sta govorila še dr. Boris Kuhar o maskah in drugih še živih ljudskih običajih v Sloveniji in prof. Mirko Ramovš iz Ljubljane o «folklorno turističnih prireditvah v Sloveniji».

Medtem se na slovenski obali z velikim uspehom in ob zelo dobri udeležbi občinstva nadaljujejo nastopi folklornih skupin. V ponedeljek zvečer je skupina Santa Gorizia nastopila v Simonovem zalivu, skupina Edelweiss iz Celovca v portoroškem Centralu in ljubljanska skupina Emona v hotelu Adria v Ankaranu. Obisk gledalcev je presegel vsa pričakovanja.

Sinoči pa so z enakim uspehom nastopili Goričani v Piranu, Korošci v Ankaranu in Ljubljančani v hotelu Žusterna pri Kopru.

NA CESTI BEOGRAD — NIŠ

Smrtna nesreča madžarskega ministra Arpada Kisza

BEOGRAD, 13. — Včeraj popoldne se je v prometni nesreči na cesti Beograd - Niš smrtno ponesrečil član madžarske vlade Kisz Arpad, medtem ko so njegovo soprogo s težkimi poškodbami pripeljali v bolnišnico v Svetozarevo. Kisz Arpad je na potovanju skozi Jugoslavijo v domovino pri nepravilnem prehitevanju tovornjaka trčil v nasproti prihajajoči avtobus. Pri trčenju se je njegov avtomobil večkrat preobrnil.

JAMNAGAR, 13. — Indijsko letalo je danes strmoglavilo na obljudenem področju Jamnagarja, kakih 560 km severozahodno od Bombaya. Po prvih vesteh, naj bi sedem ljudi izgubilo življenje, 100 pa je ranjenih. Letalo je strmoglavilo na garažo, pri čemer je eksplodiralo. Deli letala so zadeli številne otroke, ki so se igrali na dvorišču šole, ki je blizu garaže.

V večernih urah se je zvedelo, da se je število smrtnih žrtev povečalo na 14, medtem ko je ranjenih 64 oseb. Med žrtvami je tudi pilot letala, ki je strmoglavilo na garažo, pri čemer je uničilo tri hiše, druge pa poškodovalo. Reševalci odstranjujejo ruševine, ker je možno, da so pod temi še ljudje. Nekateri funkcionarji so rekli, da se lahko število žrtev še poveča.

Policija je streljala na napadalce

Več mrtvih in ranjenih v indijskem mestecu

MADRAS, 13. — Prejšnjo noč so izbruhnili v vasici Silvarpatti, 350 km od Madrasa, nemiri, zaradi česar se je policija poslužila strelnega orožja.

Nemiri so izbruhnili zaradi dveh skupin Hindujcen, ki se niso mogli sporazumeti za ureditev pogreba. Ko so policijski agenti prišli v vas, jih je napadlo kakih tisoč oseb. Nekatere osebe so bile oborožene, zaradi česar je policija streljala v množico. Rezultat tega je štirje mrtvi, enajst ranjenih in 16 aretiranih. Tudi v policijskih vrstah je bilo šest ranjenih.

MOSKVA, 13. — Pred dnevi je za posledicami bolezni ledvic umrl v Moskvi 37-letni zet bivšega sovjetskega državnika Nikite Hruščova Lev Petrov.

Petrov je bil poročen z Julijo, ki jo je Hruščov pohčeril in jo vzgojil kot svojo. Julija je bila hčerka sina Hruščova, ki je umrl med vojno.

Rembrandtov kip, mlin na veter, privlačno dekle, avto «alfa-romeo» in... počitnice. V vročih poletnih dneh lahko predstavlja to sanje vsakogar, ki je prisiljen da sedi ob delovni mizi

Miami — V soboto ponoči so v Miamiju izbrali in nagradili «miss sveta 1970» 20-letno Portoričanko Marisol Malaret Contreras. V finale so se poleg nje uvrstile še «miss» ZDA, Argentine, Japonske in Avstralije. Skupno se je za ta naslov potegovalo 63 lepotic. Marisol je visoka 170 cm, tehta pa 56 kg. Diplomirala je na univerzi v Portoriku, rada pleše in plava. Na sliki: komaj izvoljena «svetovna lepotica» prijetno presenečena, ko je izvedela za odločitev komisije

IZJAVA «ODBORA ODVETNIKOV ZA OBRAMBO IN BOJ PROTI REPRESIJI»

Kljub mnenju sodnika Amatija, «samomor» Pinellija ne more prepričati nikogar

Skupina odvetnikov bo nudila tedniku «Lotta continua» čimveč dokazov v pravdi, ki jo je sprožil komisar Calabresi - Tega levičarski tednik izrecno obtožuje, da je kriv anarhistove smrti

MILAN, 13. — Skupina odvetnikov, ki sestavljajo «odbor za obrambo in boj proti represiji», je izročila predstavnikom tiska dokument o «arhiviranju» preiskave, ki ga je odločila pred kratkim dr. Amati v zvezi s smrtjo anarhista Pinellija, ki je v noči med 15. in 16. decembrom preteklega leta «padel» z okna milanske kvesture, ko so ga zasliševali v zvezi z bombnim atentatom v milanski kmečki banki. S časnikarji so se pogovorili odvetniki Spazzali, Vitale, Mariani, Pepe in Leon. Zadnji je poudaril, da «bi moral biti dekret za arhiviranje posebno prepričljiv, v kolikor je nepreklicen». «O zadevi Pinelli lahko rečemo in pripomnimo marsikaj,» je nadaljeval odv. Leon, «razen tega, da bi bil kazenski postopek odkrito brez vsake osnove». Besedo je nato prevzel odv. Marcello Gentilli, ki sicer ne sestavlja odbora in ki je izjavil, da je sam dekret večkrat v protislovju sam s sabo.

V dokumentu, ki ga je odbor pripravil, ugotavlja skupina odvetnikov, da dekret za arhiviranje, ne samo ne razlaga in objasnjuje dvomov, ki lahko nastanejo in so dejansko nastali — upravičeno — v zvezi s smrtjo Pinellija, temveč potrjuje in podčrtuje vsa nasprotja in protislovja, ki bi bila morala privesti do sodnega postopka proti odgovornim za smrt anarhista.

V začetku dokument našteva nekatere podatke in elemente, ki po mnenju odvetnikov predstavljajo številne dokaze protislovij in netočnosti. Dalje je v dokumentu izrecno napisano, da sodnik Amati skuša razlagati na verjeten način Pinellijevo smrt in skuša za vsako ceno nuditi povod, razlog in način «samomora». «Priznati pa je treba,» izjavlja dokument, «da mu je to na srečo spodletelo.»

«Nima smisla, da bi govorili o samomoru,» nadaljuje tekst dokumenta, «še posebno, če upoštevamo izreden Pinellijev značaj. Vsi so ga poznali za mirnega, močnega in zaupljivega človeka. Imel je trden značaj in ni se ga dalo kar tako ukloniti. Še 15. decembra so potrdili, da je bil izredno miren. Neverjetno je, da bi se v enem dnevu tako spremenil. Tudi ne moremo tega «samomora» kar tako razlagati s psihološkim uklonom, ki bi ga «opravičeval» stavek policista Calabresija: "Valpreda je vse priznal!". To je star policijski trik, ki ga vsi poznajo, tako so ga že zlorabili. S takimi prijemi prav gotovo ne morejo uničiti ali zmajati trdnih idealov in globoke vere starega lisjaka, kakor je bil Pinelli, ki po eni strani ni bil v predobrih odnosih z Valpredo, poznal pa je že zelo dobro in tudi okusil razne policijske sisteme, ki niso vedno prav "mehki".»

Dokument se zaključuje s sledečim stavkom: «Zadnja trditev dekreta, ki ga je izdal dr. Amati, češ da je zadeva Pinelli popolnoma jasna in da ne obstaja več noben dvom v zvezi s Pinellijevo smrtjo, je torej prav gotovo zgrešena, odločitev, da se celotna zadeva arhivira pa izredno krivična.»

Odv. Gentilli, ki je skupaj z odv. Bianco Giudettijevo Serra in prof. Piom Baldellijem — odgovornim urednikom tednika «Lotta continua» — bil nazoč kot branilec ob izročitvi dokumenta, je tudi sam dal nekaj izjav v zvezi z novico o postopku, ki ga je sprožil komisar javne varnosti Luigi Calabresi in ki naj bi lahko bil odložen zaradi še nerešenega problema ustavne zakonitosti komaj izdanega dekreta o amnestiji. Ta dekret naj bi ne dovoljeval apliciranje amnestije v primeru, da tožnik daje dovolj dokazov. Odv. Gentili je nekako razložil, kaj naj bi to pomenilo. Proces in javno ugotovitev dogodkov, ki so privedli do Pinellijeve smrti, bi morali odložiti za daljši čas. Vendar taka odložitev nima nobene pravne podlage, v kolikor odredba, ki postavlja problem ustavne zakonitosti, ne predvideva primerov, ko so prizadete stranke javni funkcionarji ki opravljajo svoje delo. V tem primeru imajo funkcionarji po zakonu pravico, da dokažejo resničnost izjav, ki jih smatrajo za obrekovalne.

«Postopek, ki se bo odvijal v zvezi s tem «obrekovanjem» in za katerega je državni pravdnik formalno obljubil, da bo med 15. septembrom in začetkom oktobra,» je zaključil odv. Gentili, «ne bo odložljiv. Obramba bo na vsak način skušala nuditi sodišču dovolj dokazov o resničnosti dogodkov, ki jih je časopis «Lotta continua» navedel v zvezi s Pinellijevo smrtjo.»

Za proces proti Mansonu

Končno sestavljen senat porotnikov

LOS ANGELES, 13. — Po mesecu dni razprav sta se obramba in tožilstvo domenili za dokončen seznam porotnikov, ki bodo morali sodili Charlesa Mansona in tri dekleta njegove «družine hippy», ki so obtoženi umora filmske igralke Sharon Tate, štirih njenih prijateljev in zakoncev Labianca. Iz kroga 150 oseb so izbrali 12 stalnih porotnikov. V sodnem senatu bo 7 moških in 5 žensk. Jutri se bodo začeli dogovarjati za izbiro dodatnih porotnikov.

NEDALEČ OD STANOVANJA

Samosežig priletnega milanskega branjevca

MILAN, 13. — Salvatore Giardina, 60-letni branjevec iz Milana, se je včeraj na pločniku Viala Mugello, kjer stanuje, polil z neko tekočino in se zažgal. Mimoidoči so mu priskočili na pomoč in ga odpeljali v polikliniko, od koder so ga premestili v splošno bolnišnico. Njegovo stanje je izredno resno.

Pred dvema mesecema se je Giardini, ki se preživlja s prodajo limon, pripetila huda prometna nesreča, ki ga je spravila v obup. Na mostu drevoreda Mugello je prišlo do čelnega trčenja med njim, ki se je peljal s kolesom in motociklistom. Slednji je podlegel poškodbam, Giardina pa, ki si je krivdo naprtil nase, se nikakor ni mogel sprijazniti z zadevo. Vrhu tega so ga baje mučile neke družinske zadeve.

Mož je streljal nanjo

Gobellova podlegla hudim poškodbam

MILAN, 13. — Včeraj je v milanski polikliniki 39-letna Francesca Gobello podlegla hudim poškodbam. S smrtjo Gobellove se je močno poslabšal položaj njenega moža Giuseppa Barbere, ki je v sredo s samokresom streljal proti ženi in sinu ter hotel zadaviti hčerko. Sina je rahlo ranil po nosu, hčerka pa se je rešila brez poškodb. Hudo ranjeno Gobellovo so nujno premestili iz bolnišnice v polikliniko, kjer so jo operirali. Imela je namreč nevarno rano na možganih, kar jo je spravilo v grob. Barbero, ki so ga po aretaciji obtožili poskusa umora in posesti strelnega orožja, bodo sedaj obtožili tudi umora žene. Jutri bodo izvedli sodno obdukcijo, kasneje pa bodo truplo Gobellove odpeljali v rojstni kraj Menfe pri Agrigentu, kjer bo tudi pogreb.

GUATEMALA CITY, 13. — Približno 2.000 oseb se je v soboto udeležilo demonstracije, ki jo je organizirala skupina 18 upornikih duhovnikov, pripadnikov «Zveze škofijskih duhovnikov». Med demonstracijo so zahtevali za gvatemalski nadškof msgr. Mario Casagrande poda ostavko in da ga izženejo. Med demonstracijo ni bilo nobenega incidenta.

Dolguje mu 44 milijonov lir

Milanski odvetnik toži Feliceja Rivo

MILAN, 13. — Ker odv. Guido Scarpa ni mogel izterjati 44 milijonov lir, ki mu jih dolguje Felice Riva, je industrijca, ki je sedaj v Bejrutu, prijavil sodišču.

Milanski odvetnik, ki je specialist za davčna vprašanja, je v tožbi navedel, da je industrijcu pomagal prihraniti precej milijonov. V glavnem je šlo za vprašanje delovanja in znižanja obresti davčne narave.

Danes so karabinjerji sodnega odseka izvedli v stanovanju zakoncev Ide Riva, sestre industrijca Feliceja, in Giuseppa Dragonija, ki sta se pred kratkim ločila, preiskavo. Baje so karabinjerji zaplenili nekatere blagajniške knjige. Vse kaže, da je bila preiskava v zvezi z razdelitvijo premoženja družine Rive med raznimi sorodniki.

TURIN, 13. — Prejšnjo noč so neznanci, baje iz drvečega avta vrste «Dino», sprožili več strelov proti Michelu Gurru, ki je prav tedaj stopil iz avta alfa romeo 2600 in se odpravljal domov. Gurrov avto je ves preluknjan. Karabinjerji, ki vodijo preiskavo, so mnenja, da gre za «obračun» med tolpami. Gurro je namreč «star znanec» policije.

KO SE SKUŠAJO IZOGNITI POLETNI VROČINI

Mnogo ljudi iz najrazličnejših razlogov izgubi življenje v morju ali v jezerih

Včasih je kriva nepozornost, včasih je pa tudi samo usoda

CATANIA, 13. — V dneh velike vročine, ko se vsi kopajo in skušajo najti vsaj pri morju malo hladu, ni nič čudnega, nasprotno, je skoraj že običaj, da se prav pri morju, ali v rekah, pripeti največ nesreč prav poleti. Poleg lažjih nesreč pa zahteva morje tudi svoje žrtve. Na žalost so te skoraj vedno mladi ljudje, ki zaradi nepredivnosti, nepoznanja nevarnosti ali včasih tudi čisto enostavno zaradi usode izgubijo življenje v vodi.

Ko se je 9-letni Salvatore Baudo iz Scordie kopal pri izlivu reke Simet, prav gotovo ni pričakoval, da ga bo prav tista voda «pogoltila». Mali Salvatore še ni znal prav dobro plavati, komaj mu je uspelo, da je ostal na površju. Nenadoma se je zavedel, da se je preveč oddaljil od brega, tudi tla pod njegovimi nogami niso bila več tako trdna, temveč spolzka. Voda okoli njega je bila blatna. Moči so mu začele pešati in ko je hotel poklicati starše na pomoč, mu je usta zalila voda. Nenadoma je izginil pod vodno površje. Starši so to opazili na žalost prepozno. Obvestili so gasilce, ki so takoj prišli in začeli iskati dečka. Po nekaj urah jim je uspelo najti njegovo truplo.

Nekaj podobnega se je zgodilo tudi 7-letnemu Vittoriu Panichu, ki je utonil pri plaži v Caroglio, in 8-letnemu Luigiju Cacciapuotaju, ki ga je prekril val v Varcaturu v zalivu Flegreo. Oba so nemudoma odpeljali v bolnišnico, ampak zdravnikom ni uspelo, da bi jima rešili življenje. Dejansko sta oba umrla že med potjo proti bolnišnici.

Omenili smo v začetku neprevidnost. Žrtev take neprevidnosti je bil na primer 17-letni dijak Paolo Corsi iz Verone, ki je izgubil življenje v «zalivu siren» na jezeru pri kraju San Virgilio. Dospel je na jezero s prijatelji, poželi je žejo z mrzlo oranžado in skočil v vodo. Ko so prijatelji opazili, da je izginil pod vodno gladino, so takoj še sami skočili v vodo in skupaj z nekaterimi drugimi osebami našli nezavestnega prijatelja. Mladeniča so odpeljali v bolnišnico, ampak še med potjo je izdihnil.

Antonio Zampieri, 25-letni mladenič iz kraja Ponte san Nicolò, je včeraj dospel v Porto Caleri z zaročenko in dvema prijateljema. Ko je dospel v kraj Rosaspinta je najel manjši čoln, da bi lahko šel do globlje vode. Vročina je bila severda neznosna in mladenič je skočil v morje. Prijatelji so čakali nekaj trenutkov, ker ni prišel na površje, so poklicali na pomoč. Kljub dolgemu iskanju, mladeničevega trupla niso še našli.

V namakalnem kanalu, ki gre od kraja Ostellato do Comacchia, sta včeraj utonila oče in sin. 16-letni Massimo Grassi se je v kanalu kopal, ko je iz neznanih vzrokov utonil. 48-letni oče Ido je skušal najti in rešiti vsaj sinovo truplo, ampak v kanalu je še sam izgubil življenje. Truplo mladega Massima so našli približno enajst kilometrov daleč od točke, kjer je verjetno utonil. Tok ga je namreč odnesel do zapornic pri tovarni sladkorja v Comacchiu. Očetovo truplo so gasilci našli šele danes zjutraj. Skupaj ležita sedaj na pokopališču v Comacchiu.

Žrtev svojega neznanja v plavanju je bil 11-letni Angelo Grisci, ki je utonil v umetnem jezercu pri kraju San Felice a Cancello. Kopal se je, komaj je znal plavati, nenadoma je pa izginil pod površino, ne da bi lahko to opazil. Ko so opazili njegovo odsotnost, je bilo že prepozno. Ko so ga prinesli do brega, je bil mrtev.

PO MNENJU BRITANSKEGA MARŠALA MONTGOMERYJA

Nixon ni sposoben za nalogo poveljnika oboroženih sil

Tako je napisal v zasebnem pismu ameriškemu industrijcu Eatonu

WASHINGTON, 13. — Maršal Montgomery, ki je med drugo svetovno vojno poveljeval britanski armadi, je mnenja, da «je predsednik Nixon popolnoma nesposoben za vlogo vrhovnega poveljnika oboroženih sil ZDA». V pismu, ki ga je lastnoročno pisal ameriškemu miroljubnemu industrijcu Cyrusu Eatonu in ki ga je ta objavil včeraj v Washingtonu, maršal Montgomery dobesedno pravi: «Predsednik sploh ne pozna načina vojskovanja. Žalostno je, da mu ameriška ustava določa to nalogo.»

«Kot politični vodja ZDA,» nadaljuje Montgomery v pismu, «ima predsednik Nixon nalogo, da si izbira dobre generale, da daje politična in strateška navodila in da jim prepusti vodstvo vojne.» V primerjavi med sedanjim položajem ZDA in med položajem v obdobju, v katerem se je med secesijsko vojno znašel predsednik Lincoln, Montgomery nadaljuje: «Abram Lincoln je razumel problem. Našel je človeka, ki ga je želel, v Grantu, kateremu je kot dobremu generalu popolnoma prepustil odgovornost vojskovanja, sam pa se je raje posvetil političnim problemom Severa. Edino to je bilo potrebno storiti in škoda je, da Nixon ne naredi enako. On bi se moral zavedati, da bo lahko samo s politično rešitvijo dosegel konec vojne v Vietnamu.»

Maršal Montgomery, ki je v svoji rezidenci v Altonu (Hampshire), ni hotel komentirati objave pisma, temveč je dodal samo, da je šlo za osebno pismo, ki ga ne bi smeli spraviti v javnost.

Britanski tisk pa misli, da je Eaton objavil pismo z namenom, da ponovno potrdi osebno mnenje o vojni v Indokini. Eaton je namreč prepričan, da je politična rešitev spora, edini izhod iz vojne.

Danski potapljači na lovu za zakladom

KOPENHAGEN, 13. — Kakih 10 danskih potapljačev je sklenilo, da se bo lotilo iskanja zaklada 20 milijonov kron (približno poldruga milijarda lir), ki je bil na krovu angleške fregate «Saint Georges». Ladjo so potopili 1811. leta nedaleč od Thorsminda v Severnem morju. Pred kratkim so ugotovili kraj, kjer ležijo razbitine.

Isti potapljači bodo tudi preiskali nemško ladjo «Huho Stinnes», ki so jo 1945 potopili skoraj na istem kraju. Tudi ta ladja baje hrani neko skrivnost. Ko je bila zasidrana v Kopenhagnu jo je morala posadka za nekaj časa zapustiti. Ob povratku na ladjo so bili pokrovi ladijskih skladišč pokriti z vrečami peska, zaradi česar ni mogel nihče ugotoviti, kaj je bilo v njih.

Tokrat ob Rokavskem prelivu

Brigitte Bardot išče novo vilo

PARIZ, 13. — Brigitte Bardot se je naveličala svoje vile «Mandrague» v Saint Tropezu, ki jo morda spominja na «njena vroča leta». Prav zaradi tega ne zahaja več na to obalo, temveč bi se najraje preselila k Rokavskemu prelivu. Vile pa ne more dobiti in ker je B.B. nestrpna, je celo telefonirala, tako namreč pise dnevnik «L'Aurore», ministru Yvonu Bourgesu. Seveda je hotela kupiti njegovo vilo v Dinardu, vendar ji je minister odgovoril, da se noče odpovedati svoji rezidenci.

LOS ANGELES, 13. — «Morilec s kladivom» je našel svojo šesto žrtev. 40-letno Heloise Hulry iz Los Angelesa. Njeno truplo so našli v «roulotte».

To je že šesti zločin, ki ga je do sedaj policiji neznani morilec opravil v petih dneh. Zadnjo žrtev je verjetno «morilec s kladivom» umoril brez običajnega «orodja», temveč z daljšo palico, ki jo je policija okrvavljeno našla ob truplu nesrečne ženske.

Smo v obdobju modnih revij, na katerih razni saloni prikazujejo kreacijsko sposobnost. Na sliki dva modela «unisex»